

Upravištvu Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selem-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7,
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2,
— Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto
78.180 Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124 3125 3126 Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo

Nemški 30. januar

Včeraj je poteklo šest let, odkar je nemški narodni socializem prevzel vso oblast v Nemčiji v svoje roke. Tudi leto se je ta dan v vsej Nemčiji proslavil izredno svečano, še bolj svečano kakor druga leta. To je razumljivo, saj pomeni pravkar zaključeno šest letno narodnosocialističnega režima v Nemčiji leto največjih zunanjih uspehov in bodo na seji državnega zbora, ki spada že nekaj let sem med glavne točke slavnostnega programa, to pot prvič navzoči tudi avstrijski in sudetski Nemci, ki so bili na seji pred letom dni še inozemci.

Že nekaj let sem pa je zasedanje rajhstaga na obletnico prevzema oblasti važno tudi v zunanje-političnem pogledu, ker nudi nemškemu kancelarju priliko, da začrta smernice za nadaljnjo nemško politiko. Zato je razumljivo, ako se zasedanje rajhstaga prav na dan najpomembnejše narodnosocialistične obletnice smatra za izredno važno tako glede nemške notranje kakor zunanje politike. V spominu je na primer lansko zasedanje rajhstaga, ki se je tedaj izjemoma vršilo dne 20. februarja in na katerem je Hitler poudaril pravico »10 milijonov Nemcev v dveh sosednjih državah«, da uravnajo svoje življenje po načelih narodnega socializma. Leto poprej, dne 30. januarja 1937, pa je nemški kancelar svečano proglasil popolno nemško enakopravnost z vsemi drugimi državami in na vseh področjih nemškega življenja. Tedaj, ob štiriletnici narodnosocialistične oblasti v Nemčiji, je bil za štiri nadaljnja leta podaljšan tudi zakon o pooblastitvi, izglasovan Hitlerjevi vladi dne 24. marca 1933, dva meseca po prevzemu oblasti.

Dasi je šest let sorazmerno kratka doba, se je vendar datum 30. januarja 1933 že toliko oddaljil od nas, da so dogodki, ki so se tedaj odigrali v Nemčiji, večini že ušli iz spomina. Zato jih hočemo tu na kratko ponoviti.

Nemški narodni socializem je svojo glavno borbo proti nemškemu parlamentarnemu in demokratičnemu sistemu, uvedenemu s tako zvano »weimarsko ustavo«, dejansko izvojeval že v septembru leta 1931, ko je pri tedanjih parlamentarnih volitvah dosegla Hitlerjeva stranka relativno večino in se je nato pojavila v nemškem parlamentu kot najmočnejša nemška stranka. Brüningova, Papenova in Schleicherjeva vlada, ki so se po teh volitvah do Hitlerjevega prevzema državnega kancelarstva še izmenjale na oblasti, so še same podirle, kar je bilo do tedaj ostalo od prejšnje »weimarske republike«, v nadi, da bodo tako najlažje zavrele narodnemu socializmu pot do državne oblasti. Večkrat so se v tej dobi pojavili poskusi, da bi se tudi Hitler kot predstavnik najmočnejše stranke pritegnil v vlado, toda Hitler je že takoj po septembrskih volitvah leta 1931 izdal parolo: »Vso oblast ali nič!« Temu geslu je ostal zvest vse do kritičnega 30. januarja, ko je državni predsednik Hindenburg na Papenovo posredovanje Hitlerjevo zahtevo sprejel. Bilo je to dan po demisiji vlade generala Streicherja, ko je Papen prevzel vlogo posredovalca med Hindenburgom in Hitlerjem, za katerega se je s Papenom pogajal Göring.

Hindenburg je Hitlerju prvič ponudil mesto podkancelarja v vladi dne 13. avgusta 1932. ob sestavljanju Papenove vlade, toda Hitler je tedaj to podrejeno mesto odklonil in čakal dalje. Dne 30. januarja naslednjega leta mu je predsednik republike ponudil mesto državnega kancelarja v vladi »narodne koalicije«, v kateri sta bila od narodnih socialistov zastopana poleg Hitlerja samo dr. Frick kot notranji minister in Göring kot letalski minister, dočim se je bivši kancelar Papen zadovoljil z mestom podkancelarja, vodja nemških nacionalistov Hugenberg pa z gospodarskim resorom. Oba, Papen in Hugenberg, sta bila namreč prepričana, da bosta s svojimi močnimi pozicijami v vladi zavrla delo kancelarja Hitlerja. Toda ta je očividno bolje poznal položaj in tudi razpoloženje predsednika Hindenburga. Zato je sprejel ponudeno mu kancelarsko mesto, čeprav so navidezno morali narodni socialisti deliti svojo oblast še z drugimi in je bil zato njihov vstop v vlado na prvi pogled v nasprotju z njihovo parolo, da hočejo vse ali nič. Že v par dneh se je pokazalo, da so se Papen, Hugenberg in drugi predstavniki stare politike uračunali in da je Hitler res dobil vse. Dosegel je namreč, da je bil komaj izvoljeni parlament zopet razpuščen, pri volitvah pa je dobil nato absolutno večino, ki je s pooblastilnim zakonom dne 24. marca 1933. prenesla na Hitlerja in njegovo, sedaj že narodno-socialistično vlado vso državno oblast ter s tem zasedla narodno-socialistični režim v Nemčiji.

Sedanji nemški državni zbor, ki se je včeraj sestel, je bil izvoljen dne 10. aprila lanskega leta, po avstrijski priključitvi k tretjemu rajhu, dopolnjen

NOTRANJA IN ZUNANJA POLITIKA NEMČIJE

Hitlerjev govor pred parlamentom ob šesti obletnici narodno-socialističnega režima — Podpora italijanskih zahtev

Berlin, 30. jan. br. Točno ob 8. uri je otvoril maršal Göring sejo državnega zbora Notranji minister dr. Frick je postavil predlog o podaljšanju pooblastilnega zakona za vlado do pteka sedanje dunkske dobe parlamenta, to je do 10. maja 1943. V utemeljevanje svojega predloga je dr. Frick navedel med drugim, da je bil pooblastilni zakon najprej odobren za štiri leta dne 24. marca 1933. Leta 1937. je bil ta zakon podaljšán do 1. aprila 1941. Ker pa traja funkcijska doba dne 10. aprila lanskega leta izvoljenega rajhstaga do 30. januarja 1934., je le naravno, ako se pooblastilni zakon, ki velja do 1. aprila 1941., podaljša za celo legislativno dobo, to je do 10. maja 1943.

Predlog notranjega ministra dr. Fricka je bil soglasno sprejet. Takoj nato je predsednik maršal Göring dal besedo Hitlerju, ki je začel svoj govor z obudljivjo spominu na 30. januar 1933, ko je bila socialistična stranka sicer najmočnejša stranka v Nemčiji, proti kateri pa se je tedaj borilo nič manj kot 35 strank. Tedaj je še bilo v modi politiziranje, ki je sedaj popolnoma prenehalo. Ob triletni na 12. je prišla ne le za Nemčijo, temveč za vso Evropo rešitev pred rdečo kugo. Razen Nemčije pa je bila Italija edina, ki je to nevarnost od vsega začetka spoznala.

Hitler je nato z zadovoljstvom ugotovil, da govori po komaj šestih letih prevzema oblasti pred prvim rajhstagom velike Nemčije. Leta 1938 pomeni v tem razvoju leto, v katerem so se dogodile stoletne spremembe. Vse, kar smo dosegli, smo mogli doseči le z velikimi napori vseh svojih energij in svoje volje. Mnogo je bilo še pred kratkim pesimistov in skeptikov, ki pa so danes utihnili.

Priključek Avstrije

Hitler je nato prešel na razmotrivanje o Wilsonovih 14 točkah, med katerimi je bilo tudi načelo o samoodlobi narodov. To načelo so države zmagovalke priznavale vsem, odrekale so ga nemškemu narodu, zlasti Avstrijcem, ki so se hoteli združiti z Nemčijo. Zato smo v januarju lanskega leta sklenili izvajati anšlus Avstrije in pridobiti pravico samoodlobe 10 milijonov Nemcev v sosednjih državah. V februarju sem povabil avstrijskega kancelarja dr. Schuschnigga k meni v Berchtesgaden, da se z njim dogovorim o možnosti pametne rešitve avstrijskega vprašanja. O tem sva se tudi sporazumela. Dne 20. februarja sem nato v rajhstagu izjavil, da ne more Nemčija mirno gledati na položaj 10 milijonov Nemcev v dveh sosednjih državah. Bivši avstrijski kancelar se je iznevil sporazumu z menoj in je hotel celo izvesti na svoj račun plebisit v Avstriji. Dne 11. marca sem odredil mobilizacijo, še isti večer je odstopil Schuschnigg, naslednjega dne so že vkorakale naše čete na avstrijsko ozemlje, a 13. marca sem v Linzu že proglasil združitev Avstrije s tretjim rajhom. Dne 10. aprila so bile nato izvedene volitve v novi rajhstag, pri katerih je bilo izvoljenih 814 poslancev, ki jih je narod izvolil z 99-odstotno večino.

Monakovo

Nato je Hitler prešel na položaj Nemcev v CSR in je takoj v začetku teh izjavil označil prezidenta dr. Beneša za edinega odgovornega činitelja za vse, kar se je zgodilo. Zlasti je opozoril, da je CSR izvedla mobilizacijo navzlic zagotovitvi Nemčije, da ona sploh ni mobilizirala in da tudi nima take namere. Zato sem smatral češkoslovaško mobilizacijo za provokacijo in sklenil češkoslovaško vprašanje rešiti radikalno. To je bilo v maju lanskega leta. Hitler je nato govoril o razvoju dogodkov v letu 1938 in nadalje do monakovskega sporazuma, pri čemer je zlasti poudaril, da je Nemčija izzvana sicer mobilizirala.

pa dne 4. decembra z izvolitvijo sudetskih poslancev. V niem je sedaj 855 poslancev, od katerih jih je bilo pri volitvah dne 10. aprila 1938 izvoljenih 814, ostalih 41 pa pri dopolnilnih sudetskih volitvah dne 4. decembra. Med novimi poslanci sta bila večraj prvič v rajhstagu Velike Nemčije tudi avstrijski državni namestnik dr. Seyss-Inquart in sudetski državni komisar Henlein.

Narodni socializem je včeraj proslavil svoj največji praznik predvsem v znamenju zmage nemške nacionalne ideje, ideje narodne skupnosti v nasprotju z idejo državne skupnosti, kakršna je prevladovala na primer v Bismarckovem drugem rajhu. Medtem ko je bil Bismarckov rajh, katerega začetek pomeni 18. januar 1871, predvsem delo nemških monarhij in njihovih armad, kakor to nemški listi posebnopoudarjajo, ter je slonel na »državnopolitični in državnopravni zamišlj skupnosti«, je Hitlerjeva Nemčija zgrajena na narodnosocialističnem načelu izključnih interesov narodne skupnosti, kakor jih avtoritativno ugotavlja Adolf Hitler kot kancelar in vodja. V skladu s tem stanjem je, da nemški parlament ne vodi nikakih razprav in debat, temveč je vsaka njegova seja predvsem manifestacija, ki slovesno potrdi Hitlerjeve odločitve.

da pa s to svojo mobilizacijo ni grozila nikomur. »Mi smo samo izvajali narodno samoodlobo Nemcev na področju, ki je bilo naše in na katerem je šlo samo za naravne rešitve. Zato nismo mogli dopuščati vmešavanja tretjih v te zadeve. Svojemu prijatelju Mussoliniju, pa tudi uvidenosti Chamberlaina in Dalada se moram zahvaliti za pametni sporazum. Toda brez naše odločnosti, da češkoslovaški problem rešimo tako ali tako, bi se to prav gotovo ne bilo zgodilo.

Dolžnost discipline

Posebej se je Hitler zahvalil Göringu in Ribbentropu za njuno sodelovanje pri ustvarjanju Velike Nemčije. Leto 1938. pomeni zmago velike ideje. V komaj osmih mesecih je bil izvršen največji prevrat v Evropi. Omogočila ga je vsenarodna sloga in v tem času ni bilo več potreba posameznih nemških plemen in delov nemškega naroda z mečem siliti v nemško državo. Bili so duhovno pripravljeni, da so svoje strani vodili odločno borbo za priključitev k domovini. Mi smo na boljši način izkoristili narodne sile, nego takozvana demokracija, ki ni mogla sprostiti najplemenitejše latentne sile naroda. Zmota je, ako so včasih mislili, da sta pokorščina in disciplina potrebni samo za vojake. Baš nasprotno je res. Oboje je potrebno tudi za ostale narodne sile, ki pa jih v narodno občestvo ne smemo siliti s surovo silo, marveč jih vzgajati in pridobivati za idejo. So ljudje, ki niso dostopni za nikako visoko idejo in ne morejo ustvarjati zgodovine, niti se z njo ne da delati zgodovina. To so dekadenti, izločeni prirodnega razvoja in en sam polnokrven idealist je več vreden kakor tisoč teh duhovitih zabavljevc. Toda tudi takim možem lahko odpustimo na tisoče pregreškov, ako v odločilnem trenutku pokažejo, da so sposobni žrtvovati za idejo tudi svoje najdražje. Narod ima dovolj sil, da v danem trenutku iz sebe dvigne voditelje in se mu ni treba ozirati na one, ki so vzrejeni v šolskih klopet, dasi so natrpani z različnim znanjem.

Gospodarski položaj

Hitler je govoril o govorih in člankih v demokratičnih državah, kjer stalno govore in pišejo o nemških notranjih težkočah. Sedaj napovedujejo, je dejal Hitler, finančno, sedaj produkcijsko krizo, končno pa krizo konsuma, itd. Vsi ti očitki proti našemu gospodarstvu odgovarjajo samo demokratični želji, da bi bile Nemčije in zlasti narodno-socialistične Nemčije čimprej konec. Res je, da se Nemčija gotovo nahaja v težkem gospodarskem položaju. Toda narodni socializem se ni nikdar uda, jal iluziji, da bi mu svet pomagal. Mi se sami borimo in bomo to borbo prav gotovo tudi dobro izvajali zase. Nemci živimo brez sleherne zunanje pomoči, brez kolonij in brez nakopičenih bogastev, kdo bi mogel isto storiti v tako zvanih demokracijah?

Notranji režimi drugih, nas ne brigajo. Prepovedujemo pa si tudi, da bi kdorkoli kritiziral naš notranji režim in se umešaval v naše notranje zadeve. Ako je res, da naše gospodarstvo komu škodi, potem naj se pac brani, kakor ve in zna, ni pa zato potrebno, da nas kritizira in napada. Vsak narod ima pravico, da si svoje življenje ureja po svojih postavah.

Kolonije

S prevzemom nemških kolonij so vele-sile obsodile Nemčijo na avtarkijo. Nemško trgovino so iztisnile iz svetovne trgovine ter Nemčijo vrhu tega obremenile z reparacijami. Pri tem pa ji je bila odvzeta vsaka možnost, da najde izvor za odplačevanje naloženih ji obveznosti. Ko so se zmagovalci polastili nemške kolonialne posesti, so napravili zločin, kar se tiče morale, blaznost, kar se tiče politike, kratkovidnost, kar se tiče gospodarstva.

V našem gospodarskem življenju nas vodi ena sama misel: svojemu narodu moramo brezpogojno preskrbeti dela. Vse drugo je za nas brez pomena. Naša gospodarska naloga je čisto preprosta in enostavna: uvažati moramo živč in ga plačevati s svojimi proizvodi, ali pa moramo razširiti naš življenjski prostor. Prav zaradi te življenjske nujnosti pa izjavljam, da smo v svojem gospodarskem boju pripravljeni na vse in če bi nam kdo hotel delati v našem gospodarskem sistemu ovire, se bomo spustili tudi v skrajno obupno življenjsko borbo. Francijo bo vzdrževanje 3 milijonov kvadratnih kilometrov bivših nemških kolonij veljalo milijarde. Tudi naša borba za te kolonije nas bo veliko veljala. Toda mi se borimo za pravico, da bi mogli živeti.

Židovski problem

Apostoli in zagovorniki vojne Churchill, Eden in Yekes in kakor se že vsi ti ljudje imenujejo, vsak dan propovedujejo sovražstvo proti Nemčiji. Nemčija pa je suverena država, naše orožje in število naših prijateljev nam daje dovolj jamstva, da ne potrebujemo, da bi nam kdo predpisoval, kako politiko moramo voditi. Naj se zgodi karkoli, nič ne bo vplivalo na rešitev židovskega vprašanja v pravcu, kakor si ga zamišlja narodni socializem. V državah, ki zagovarjajo žide in se jim ta zatirani narod tako strahovito smili, pride komaj po 10 ljudi na kvadratni kilometer, medtem

ko je nemški narod stisnjen na tesnem ozemlju. Hinavci v demokratičnih državah neprestano obžalujejo baže nečloveško zatiranje tega visoko kulturnega naroda, na drugi strani pa se krčevito branijo sprejeti te nosilce kulture na svoja lastna tla.

Ponavljam, da smo zaradi nečloveških krivic, ki so nam bile storjene, temeljito zakrknjeni proti vsem sentimentalnostim in bomo židovsko vprašanje rešili do konca. Stran z vso human'teto! Francijo Francozom, Anglijo Angležem, Ameriko Američanom, toda Nemčijo Nemcem! Ta problem se mora rešiti, da pride Evropa končno do svojega pomirjenja. Židje se bodo morali potruditi, da si s solidnim in poštenim delom utrdijo obstanek svojega naroda kjerkoli na svetu. Prenehati mora oni položaj, kakor da je ljubi bog nekaj procentov židov natovoril vsakemu narodu, da ga izkorišča.

Odnošaji do cerkve

Hitler je nato prešel na verski problem in je pobijal trditve nasprotnikov, da bi bil narodni socializem veri nasproten. Nasprotno je res, da ni bil nihče v Nemčiji preganjan zaradi svojega verskega prepričanja in da je država finančno podprla cerkev, za katero je samo lansko leto dala 500 milijonov mark na razpolago. Tudi nikdar nismo motili duhovnikov pri opravljanju njihovih cerkvenih opravil. Brez usmiljenja bomo nastopili proti politiku-jem duhovnikom. Spoštujemo vsako moralo, a tudi država ima svojo moralo in kdor se proti njej pregreši, mora biti kaznovan ne glede na to, kakšno funkcijo opravlja.

Kakšni so nagibi, ki vodijo inozemstvo v njegovih simpatijah za cerkev v Nemčiji? Prav gotovo ne gre tu za sočustvovanje. Simpatije inozemstva so samo politično preračunane proti našemu režimu.

Zveza z Italijo

Odnošaji nemškega naroda z Italijo so stari preko 2.000 let. V vseh teh letih so se Italijani in Germani medsebojno kulturno opajali. Tudi v najnovjših časih je usoda obeh narodov v marsikaterem pogledu tekla vzporedno. V 19. stoletju se je izvršilo italijansko in nemško zedinjenje. V letu 1866. sta se celo oba naroda skupno bojevala proti svojemu sovražniku. Kdor je videl italijanska mesta, bo imel predstavlo kake velikanske kulturne vrednote so bile v opasnosti, ako bi Italije ne bil rešil boljševizma Mussolini, mož sekularnega pomena. Enak čudež je pri nas storil narodni socializem. Tej solidarnosti Italije in Nemčije se pridružujejo mnogi narodi, ki začenejo spoznavati, da dosedanja politična ideološka zabloda ni v njihovem interesu, marveč le v interesu majhne gruč izkoriščevalcev. Ko je Italija bojevala svoj boj v Abesiniji, ji je Nemčija bila z vso svojo močjo zvesto ob strani, ko je Nemčija lani uresničevala idejo velike Nemčije, je bila takisto deležna vsakršne podpore s strani italijanske prijateljice. Zato naj povem danes vsakomur iz oči v oči z vso možno hladnostjo: Nemci bodo z vso svojo silo na strani Italije, ako bi kdo začel proti njej vojno ter zato iz trte izvil kakršenkoli razlog zanjo. Mi se zavedamo, dalekosečnosti te izjave in smo pripravili izvršiti svoje obveznosti do Italije do najskrajnejših posledic.

Nov potres v Čilu

Med novimi žrtvami so bržkone tudi reševalci — Doslej je bilo 15 mest popolnoma porušenih, mnogo pa delno

Chillan, 30. jan. w. Snoči ob 10.45 (po srednjeevropskem času davi ob 4.45) je nastal v Chillanu in v vsej okolici nov potres. Podrlo se je še večje število hiš. Boje se, da med žrtvami ponočnega potresa niso le domačini, nego tudi reševalci.

Na vsem potresnem ozemlju je včeraj nastopilo deževno vreme, zaradi česar so reševalna dela naletela na nove težave. Sirijo se vesti, da je potres zahteval 30.000 človeških žrtve, vendar tudi to število še ni povsem točno.

Santiago de Chile, 30. jan. AA. V krajih, kjer je bil potres, znašajo žrtve 20% prebivalstva. Mesta Retiro, Farral, Cauquenes, Quirihue, San Carlos, Chillan, Bulnes, Santa Clara, Florida, Cabrero, Yumbel, Menta, Agulla, Coelema in Penno so popolnoma, Concepcion pa delno poru-

Preprečen državni prevrat v Siamu

Bangkok, 30. jan. br. Uradno poročajo, da so oblasti prišle na sled tajni zaroti, ki je pripravljala državni prevrat. Zarotniki, katerim je načeloval župan prestolnice, so hoteli odstraniti kralja Ananda, ki je nastopil svojo vladavino 1. 1925, odstraniti tudi njegovega brata ter proglasiti republiko. Oblasti so zaroto pravočasno odkrile in glavne voditelje zarotnikov aretirale. Poleg bangkoškega župana so aretirali tudi vojaškega poveljnika prestolnice ter 12 višjih in 120 nižjih oficirjev, ki so bili zapleteni v zaroto. Oficirje so takoj degradirali. Vsi zarotniki pridejo pred posebno vojaško

Francija in Anglija

Hitler je potem govoril o protikomunistični zvezi z Japonsko, nato pa nadaljeval: Nemčija nima do Francije in Anglije nobenih teritorialnih zahtev, razen kolonialnih. Ker bi to samo pripomoglo k pomirjenju Evrope, pač ne more biti povoda za vojni spopad. Če vlada v Evropi še vedno napetost je to zasluga onega brezvestnega židovskega tiska, ki dan za dnem hujska in razburja vso svetovno javnost. V zadnjem času skušajo v ta namen zlorabljati tudi radio. Pred tem jih najodločnejše svarimo. Če ne bodo prenehali, bomo začeli mi odgovarjati in naš odgovor bo gotovo uspešnejši. Če se bo temu brezvestnemu početju napravilo konec, se bo mednarodni sporazum kaj naglo dosegel. Jaz verujem v trajen mir.

Hitler je nato omenjal veliko važnost nemško-poljskega pakta, ki je v preteklih kritičnih mesecih mnogo pripomogel, da se je premagala evropska kriza. Razmerje Nemčije do Madžarske sloni na starem prijateljstvu in skupnih interesih. Nemčija je pripomogla, da so se popravile Madžarski storjene krivice.

Jugoslavija

Upam, da bo tudi Češkoslovaška kmalu prišla do notranjega reda in miru.

Spoštovanje, ki ga je nekoč gojil nemški vojak do Jugoslavije, se je sedaj še bolj poglobilo in razvilo v prijateljstvo. Naši gospodarski odnošaji z Jugoslavijo so se prav tako kakor z Bolgarijo, Grčijo, Rumunijo, Turčijo in ostalimi državami južnovzhodne Evrope zelo poglobili. Razlog temu je tudi v naravnem medsebojnem izpolnjevanju teh držav. Nemčija je tudi srečna, da živi v prijateljstvu z državami na zapadu in severu, to je Švicco, Belgijo, Nizozemsko, baltskimi državami in ostalimi sosedmi.

Hitler je nato izrazil upanje, da se bo okrog protikomunističnega pakta v dogledni dobi zbralo veliko število držav, ki se bodo složno postavile v bran boljševiški nevarnosti.

Obširnejše je govoril še o razmerju Nemčije do Amerike in naglasil, da želi Nemčija živeti z vsemi tudi z Ameriko v miru in prijateljstvu, da pa si odločno prepoveduje vsako vmešavanje v svoje zadeve. Svoj govor je zaključil s ponovnim apelom na složno delo.

Ob 10.23, ko je Hitler končal je maršal Göring zaključil sejo.

*

„Nov politični obraz“

Berlin, 30. jan. AA. (DNB). V zvezi z nocošnjim govorom kancelarja Hitlerja v nemškem državnem zboru piše »Berliner Nachtausgabe« med drugim:

Karkoli bo rekel fihrer, svet bo jutri imel nov politični obraz. Časopisje, ki izhaja okoli Nemčije in Italije, torej časopisje vsega sveta, ki črpa svoja poročila iz pariških, londonskih in newyorških virov bo potem vendar že prenehalo širiti nesmiselne kombinacije, s katerimi je že tedne in tedne pripravljalo svoje bralce na Hitlerjev govor. Mi Nemci smo se že zdavnaj navadili, prav tako kakor Italijani od velikih ducejevih političnih govorov, da nam je lahko le prav, če se listi v drugih državah bavijo s takšnimi kombinacijami.

Zakon o židovskih imenih

Berlin, 30. jan. br. Zakon o spremembi rodbinskih imen, ki je doslej veljal samo za Nemčijo, bo s 1. februarjem razširjen tudi na Avstrijo in na bivše sudetske pokrajine. Po tem zakonu mora vsak žid obvezno dostaviti svojemu dosedanjemu imenu primerek izak oimeno Sara. Prej izvršene spremembe rodbinskih imen židov bodo s 1. februarjem avtomatsko razveljavljene in se morajo vsi židje zopet posluževati svojih prvotnih židovskih imen.

*

Beograd, 30. jan. AA. Davi ob 3.37.30 so aparati potresomerskega zavora na Tašmajdanu zabeležili začetek katastrofalnega potresa z epicentrom 250 km zapadno od epicentra nedavnega potresa v Čilu. Maksimalni pomik tal v Beogradu so aparati zabeležili ob 4.36.02; znašal je 320 mikronov z valovno periodo 25 sekund. Konec potresa so aparati zabeležili ob 6.12.

šen. Concepcion je imel 200.000 prebivalcev. Zeleniške zveze so popravljene, tako da se življenjske potrebnosti lahko v dovoljni količini dovažajo. Nevarnost epidemij je minula. Vlada namerava za žetve na dela uporabiti vojsko, ker bi sicer žetev propadla, kar bi pomenilo veliko nesrečo za državo.

*

Aretacije teroristov v Liverpoolu

Liverpool, 30. jan. o. Policijska uprava je včeraj aretirala veliko radco po vseh Liverpoolskih predmestjih. Racija je bila izvršena z uspehom. Policijski organi so aretirali pet ljudi. V njihovih stanovanjih so našli več ton raznega razstreljiva in municije, več sto palčic galinsti in več vžigalnikov za pekarske stroje, mnogo revolverjev, plinskih mask in drugega vojnega materiala.

Obnovljeni boji v severni Kataloniji

Republikanci so se zopet uredili in so ponekod začeli s protinapadi — Frankovci bi jim radi prerežali zvezo s Francijo

Barcelona, 30. jan. AA. Uradno nacionalistično poročilo pravi: Kljub zelo slabemu vremenu nacionalistične čete prodirajo dalje v smeri proti Pirenejem. Danes so zavzele mesteca Caserras. Opoldne so nacionalistični oddelki prodrili do Berge, dočim so drugi oddelki zdaj samo še 40 km oddaljeni od Puigcerde na francoski meji. V osrednjem odseku so bojeve operacije osredotočene na Vich. V tej smeri prodirajo nacionalistične čete od treh strani in sicer od juga, jugozapada in od zapada. Na cesti Manresa—Vich so nacionalisti zavzeli Colaspino na severnem katalonskem bojišču pa Manclaro, ki je jugovzhodno od Berge, ter Naves na cesti med Manreso in Bergo. Na osrednjem bojišču so nacionalne čete zavzele Monistrol de Calders in San Lorenzo de Savall.

Ob sredozemski obali so nacionalne čete zasedle Llinas, ki leži med Arenysom in Granollersom. Več sovražnih napadov je bilo odbitih, pri čemer je imel sovražnik velike izgube. Ujetih je bilo okoli 2000 republikancev.

Na estremadurskem bojišču so Francove čete prešle v protiofenzivo ter so bile republikanske čete prisiljene k umiku. Republikanci so pustili na bojišču 400 mrtvih. Bataljon republikancev je bil ujet.

Francovo letalstvo je bombardiralo vojaške objekte v več lukah, kakor tudi več železniških postaj, med drugimi železniško postajo v Geroni in Figuerasu. Letala generala Franca so popolnoma uničila letališče v Figuerasu.

Blokada republikanske obale

Rim, 30. jan. o. Po informacijah tukajšnjih listov pravi general Franco blokada vse pomorske obale republikanske Španije od Almerije do Valencije. Prva posledica tega bo okupacija Minorce. Otoku so namreč doslej dobavljali živež in orožje iz Alcantara in Valencije. Ko bosta ti zvezi prekinjeni, se bo moral otok brez odpora vdati.

Kako je v obmejnih krajih Puigcerda, 30. jan. AA. (Havas). Število beguncev in bivših vojakov, ki so se umikajo proti meji, cenijo na kakih 50.000. Njihovo stališče je kritično. Nevarnost je, da jim bodo nacionalisti edino cesto proti Franciji presekali in da ne bodo mogli priti niti do andorske meje. Andorski visoki komisar tudi nima dovolj hrane, da bi prehranil prebivalstvo čez zimo. Prihod več tisoč beguncev bi torej povzročil lakoto in se zato mora republikanska vojska umika proti Puigcerdi. Ta pot pa je težavna zaradi nedavnega zapadlega snega in je zato malo upanja, da bi vojaštvo moglo priti do meje.

Perpignan, 30. jan. AA. V severni Kataloniji in v pokrajini Roussillon je vso noč hudo deževalo. Francoske obmejne oblasti so v skrb za španske begunce, ki prebivajo že tri dni na španskem ozemlju pod milim nebom. V Perpignanu so uredili bolnišnico za nalezljive bolezni in poseben sanitetni vlak. V vseh perpignanskih trgovinah zbirajo podpore in toplo obleko za španske otroke. Snodi in davi je priložnost mejo mnogo manj beguncev kakor prej. Večina samo ženske in otroci. V Arselesu bodo uredili taborišče za vojaške begunce. Izmed vseh civilnih in vojaških beguncev ki so doslej prišli čez mejo, jih je samo 250 prošlo, naj jih pošljejo v nacionalistično Španijo.

Rdeči križ za določitev nevtalnega pasu

London, 30. jan. AA. V angleških diplomatskih krogih govore, da ima Rdeči križ namen, določiti pas ozemlja kot zavetišče za španske begunce, ki bi bil med Geroni in francosko mejo. Točna opredelitev tega pasu bo odvisna od razvoja sovražnosti v Kataloniji. Rdeči križ bi beguncem izkazoval vsestransko pomoč, njegovo delo pa bi zavarovala mednarodna komisija za izkazovanje pomoči otrokom in beguncem.

Delež italijanskih legionarjev pri bojih v Kataloniji

Rim, 30. jan. AA. (Stefani). General Gamba je poslal Mussoliniju poročilo o sodelovanju italijanskih prostovoljcev v bojih v Kataloniji. Borba se je začela 23. decembra preteklega leta ter se končala šele v noči 27. t. m., ko so prednje straže prostovoljske divizije Littorio, v kateri so izključno samo Italijani, in tri mešane divizije, popolnoma obkrožile Barcelono s severni strani ter zavzele Badalono. Obkoljevanje Barcelone je omogočilo marširskemu in navarekemu armadnemu zboru da vkoraka v mesto, v katerega je istočasno prišla tudi vojska legionarjev. Poročilo pravi dalje, da je že v samem začetku ofenzive prostovoljski zbor, potem ko je presegel prometno žilo Lerida-Tarragona, do temelja omajal sovražni obrambni načrt s hbranim manevrom, ki je obstojal v silnih hitrih napadih. Iz marsičesa se vidi, da je republikansko vrhovno poveljstvo prišlo posebno v težaven položaj zaradi akcije armadnega zbora prostovoljskih oddelkov in njegovih neprestanih napadov, da bi svoje bojeve črte pomaknil naprej. Ob zaključku bojev so prostovoljske čete zajele 16.000 republikanskih vojakov izmed 40.000, pet topovskih baterij ter ogromne količine pusk in avtomatskega orožja. Prostovoljske čete so v borbi uporabile nad 400.000 topovskih granat. V času te zmagovitve ofenzive je bilo zavzetih 6 pomembnih mest, ne vstevši Barcelono in Tarragono. Padlo je 70 častnikov, izmed njih 39 Italijanov, ranjenih pa je bilo 350 častnikov, od katerih je bilo 200 italijanskih. Na bojišču je obležalo 620 legionarjev, izmed njih 316 Italijanov, ranjenih pa je bilo 4.000 legionarjev, 2.000 italijanskih.

Pogoji za popolni umik prostovoljcev

Rim, 30. jan. br. »Giornale d'Italia« se v uvodniku bavi z razmerjem med Italijo in Francijo in piše, da je jedro tega odnosa v republikanski Španiji. Dokler bo Francija koketirala z republikanci, Italija

ne bo umaknila svojih legionarjev iz Španije in tako dolgo tudi ne more biti govora o kakih pogajanjih med Rimom in Parizom. Italija bi že davno umakla svoje čete iz Španije, če bi bili izpolnjeni pogoji, ki jih je postavila, kar pa se ni zgodilo. Niti niso doslej priznali generalu Francu pravice vojskujoče se stranke, niti ni do tega trenutka odstranjena nevarnost še večje intervencije v korist španskim republikancem niti se niso umaknili vsi tuji prostovoljci iz republikanskega tabora, kakor je zahtevala Italija. Tudi pri italijanskih zahtevah napram Franciji je rešitev španskega problema glavno in tudi edno izhodišče. Italijansko-francoski odnosi ne morejo biti predmet kakšne mednarodne konference. Tozadevni predlogi francoskega tiska so tako dovorniki, da jih Rim v naprej odklanja. V danem trenutku bo Italija glede na svoj novi in znatno spremenjeni mednarodni položaj zahtevala korenito revizijo odnosov na Sredozemskem morju. S tem naj se pravočasno sprizani tako v Parizu kakor v Londonu.

Protiitalijanske demonstracije v Franciji

Modane, 30. jan. AA. Včeraj so v obmejnem mestu Modanu bile protiitalijanske manifestacije. Manifestiralo je več tisoč ljudi, ki so peli marsikaj ter nosili napise »Savoja je francoska«. Manifestanti so prišli tudi pred spomenik v svetovni vojni padlih vojakov, kjer je imel župan govor, v katerem je naglašal parizotizem prebivalcev obmejnih krajev. Vse ulice so bile okrašene s francoskimi zastavami, tudi one, v katerih stanujejo Italijani.

Fuzija dveh velikih berlinskih dnevnikov

Berlin, 30. jan. AA. »Berliner Tageblatt« se bo s 1. februarjem združil z »Deutsche Allgemeine Zeitung«. »Deutsche Allgemeine Zeitung« bo izšla jutri zadnjič.

Beležke

Sklepi škofovske konference v Zagrebu

Kakor smo že poročali, je bila v soboto v Zagrebu končana konferenca jugoslovenskih katoliških škofov. Konferenci je prisostvoval tudi apostolski nuncij Ettore Felice. O posvetovanjih in sklepih je bilo izdano službeno poročilo, ki pravi, da je »katoliški episkopat razmotril vedno večje upadanje družinskega življenja in sestavil za vernike izčrpno spomenico o svetem zakonu, ki bo prebrana v vseh cerkvah. Po proučevanju raznih šolskih knjig je katoliški episkopat ugotovil, da te šolske knjige mnogokrat vsebujejo zgodovinske, znanstvene in verske zablude. Katoliški episkopat je prav tako proučil vprašanje razmerja med številom nastavnikov na posameznih šolah in številom katoliških učencev. Episkopat je končno razmotril tudi vsa druga vprašanja, ki zanimajo katoliško cerkev, in sklenil potrebne ukrepe.«

Zakaj je ZZZD vstopila v Jugoras

Poročali smo že, da je Zveza združenih delavcev (ZZD), ki je doslej veljala za samostojno slovensko delavsko organizacijo, z vsemi svojimi podružnicami in vsem svojim članstvom stopila v Jugoslovnski radniški savez (Jugoras). Nedeljski »Slovenec« objavlja razgovor z duhovnim voditeljem ZZZD župnikom Andrejem Križmanom o vzrokih, ki so dovedli do spojitve. G. župnik je med drugim povedal: »Tistim organizacijam, ki so se doslej ponujale Jugorasi v Belgradu, da bi doma nas izpodbile, ne preostane nobena druga možnost, če hočejo delati na narodno delavskem pokretu, kakor da se vključijo v ZZZD. ZZZD prevzame v svoje roke vse socialne ustanove na svojem teritoriju, v kolikor jih že nima. V primeru, da pride do prisilne državne delavske organizacije, prevzame funkcije te organizacije za dravsko banovino ZZZD. V glavnem odboru Jugorasa dobli ZZZD svoje delegate, v centralnem tajništvu pa svojega referenta.«

Unitaristično geslo JRZ

V nedeljo zvečer je govoril na zborovanju postarskega kluba JRZ v Beogradu bivši minister Djura Janković. V svojem govoru je poveljeval unitaristično misel in načelo narodnega edinstva, ter med drugim dejal:

»Unitaristična ideja, ki je bila pri volitvah napadana od kakih 14 političnih skupin, je na celi črti zmagala. Zaradi tega bomo gradili novo močno Jugoslavijo na temelju unitaristične ideje. Načelo JRZ bo kakor doslej tudi v bodoče: »en kralj, ena država, en narod in en vodja«.

Anglija kot garant miru

Bivši angleški zunanji in sedanjí notranji minister sir Samuel Hoare je pred dnevi prvič po dolgem preledku zopet javno govoril o zunanjepolitičnih zadevah. Med drugim je dejal, da Anglija ne more biti »nikdar poražena«, ter je v podkrepitev te svoje trditve navedel niz podatkov, ki so vplivali tem bolj senzacionalno, ker so se nanašali tudi na angleško oborožitev. Ko je govoril o položaju na evropskem kontinentu, je pripomnil, da je tam »polno ljudi, ki smatrajo Veliko Britanijo za najboljšega garanta miru«. Velika Britanija mora to zaupanje upravičiti tudi z dejanji, ki jih svet od nje pričakuje.

Minister Hoare je nato navajal podrobne podatke o vojaški pripravljenosti Anglije ter je pri tem poudaril, da je »sedeovanje med letalstvom in pomorskimi silami v vsakem pogledu zadovoljivo organizirano«. Noben zračni napad ne bi mogel zlomiti angleške odpornosti. Vsak podoben poskus bi angleško odločnost le še okrepil. Nič se ne sme vdati varjumevemu račun, da so Angliji postali slabi in slabi. Ker pa spoznavanje resničnega stanja bolj in bolj prodra v svet, postaja Anglija resničen garant miru. Hoare je končno zaključil svoja izvajanja — kakor te dni vsi angleški ministri, kjerkoli kdo javno govori — s pozivom k prijavljanju v prostovoljno vojaško službo.

Nemški vojaški transporti po československem ozemlju

Razni nemozmisliti so zanje uni poročali, da je pri pogajanjih z nemško československo vlado prišlo na neovrati prevoz nemškega vojaštva in vojaškega materiala po československem ozemlju. Češki listi se udeležijo zadevo pojasnjujejo. Pravi, da ne gre za nikakršen sporazum in tudi ne za nikakršo novost. Ako se je hotel po novi ugodnosti meja obnoviti železniški promet, je morala nemška vlada, da vozijo česki vlak nekateri odseki po nemškem ozemlju, československa vlada pa je izdala enako dovoljenje za nemške vlake. Ti vlaki so ekskurzorni in niso povrženi nikakr konvencij. Zato lahko i čehi i Nemci v njih prevažajo tudi svoje vojaštvo in vojaški material. Te odločbe pa veljajo samo za točno določene proge, po katerih resno vozijo nemški vlaki čez česko i češki vlak čez nemško ozemlje. Med te proge spada tudi proga, ki veze Vratislavo z Lunajem preko Moravske in ki vodi skozi Brno.

Japonski izgledi na Kitajskem

O vojni v vzhodni Aziji objavljajo »Times« dalje poročilo svojega poročevalca iz Sanghaja, ki med drugim ugotavlja: »Japonsko gospostvo na Kitajskem se še vedno naslanja izključno na orožje. Japonske čete na Kitajskem, katerih število presega en milijon, se sedaj znova ojačujejo, da bi bilo tako omogočeno nadaljnje prodiranje v kitajsko notranjost. Finančna bremena japonskih zasedb in vojne poveljstva nosi dejansko še vedno Japonska sama, kajti posredne ali neposredne davjate zavzetih kitajskih predelov krijejo le zelo majhen del izdatkov. V tem letu naj bi se ta sistem v toliko spremenil, da bi Japonska skušala prenesti svoje vojne in okupacijske izdatke na podvržene Kitajce, toda noben finančni strokovnjak ne verjame v uspeh takih poskusov. Za Japonsko kot celoto se vojna na Kitajskem, tudi če se konča s popolno japonsko zmago, nikdar ne more izplačati.«

Beran v Brnu

Govor predsednika čsl. vlade na mladinskem zborovanju — Odnosaji z Nemčijo — Ohranitev moravske pokrajinske samouprave

Praga, 30. jan. AA. Predsednik vlade Beran je imel včeraj na zborovanju mladine narodnega edinstva v Brnu govor, v katerem je dejal, da mora českoslovaški narod znatno spremeniti svojo politiko in svoje zaupanje v kolektivno varnost. Samo zaupanje v lastno moč lahko vodi českoslovaško k boljši bodočnosti. V zunanji politiki bo českoslovaška skrbela samo za lastne potrebe in interese in ne bo sklepala pogodb, ki bi bile naperjene proti drugim državam. Zivela bo v miru in prijateljstvu z vsem svetom, predvsem z Nemčijo. Prijateljstvo z Nemčijo ni nastalo samo kot posledica geografičnega položaja, temveč tudi z ozirom na stoletne skupne interese.

Po zborovanju je predsednik Beran odšel v spremstvu predsednika moravske oblasti Černega in drugih uglednih osebnosti v občinsko palačo mesta Brna, kjer ga je pozdravil župan Spacir, ki mu je ob tej priliki predstavil občinske svetnike in višje občinske uradnike. Župan je v svojem pozdravnem govoru naglasil, da bo mesto Brno delalo po programu predsednika vlade, ki je to sprejel z zadovoljstvom na znanje ter dejal, da morajo vsi sloji prebivalstva delati v duhu vzajemnega sporazuma. Iz mestne občine je predsednik vlade odšel v vladno palačo, kjer

je sprejel predstavnike delavcev. Vodja delavske delegacije mu je sporočil, da želijo delavci sodelovati z vsemi silami pri preporodu države. Delavci manifestirajo tudi ob tej priliki svojo zvestobo republikani in razumevanje za naloge, ki jih zahteva preporod države.

Predsednik vlade Beran je sprejel tudi člane šlesko-moravskega pokrajinskega odbora, ki so mu predali spomenico z zahtevami šlesko-moravske pokrajine. Spomenica zahteva ohranitev upravne in gospodarske integralnosti te pokrajine ter izvedbo decentralizacije. Beran je izjavil, da bo upravna in gospodarska integralnost šlesko-moravske pokrajine, ki je največ trpela zaradi nedavnih sprememb mej, ostala nedotaknjena. Vlada bo posvečala vedno največjo pozornost vsem vprašanjem šlesko-moravske pokrajine in duhu najširše oblastne samouprave.

Stiki z ameriškimi Slovaki

Praga, 30. jan. AA. Slovaki poslance Konstantin Kulen je odpotoval v Zedinjene države, da organizira sodelovanje ameriških Slovakov z domovino. Po obvestilih iz slovaških krogov bo Kulen imenovan za tiskovnega atašea českoslovaške vlade pri poslanstvu v Washingtonu.

Nova prisega sovjetskih vojakov

Znani švicarski poznavalec sovjetskih razmer dr. J. Welti razpravlja v »Neue Zürcher Zeitung« o »ruskih spremembah« in navaja na prvem mestu novo prisego sovjetskih vojakov. Dr. Welti piše med drugim:

»Predsedstvo vsesrusskega vrhovnega sovjeta je izdalo uredb, da bodo morali biti dne 23. februarja, na dan 21. obletnice ustanovitve rdeče armade, na novo zapriženi vsi pripadniki vojaške sile na suhem in na morju. Zaprižene formule rekruti ne bodo več ponavljali kakor doslej v zboru, temveč bo moral sleherni vojak položiti svojo prisego »strogo individualno« in jo nato »potrditi š s podpisom«. Da so se sovjetske oblasti odločile za splošno obnovo prisige, ima med drugim svoj tehnični vzrok tudi v tem, da je bilo besedilo stare vojaške prisige bistveno spremenjeno. Ako pomeni namreč prehod od prejšnje kolektivne k sedanjí individualni prisegi spremembo zaupanja med boljševškim režimom in ruskim proletariatom, ni na drugi strani težko razbrati iz novega zaprižnega besedila velike spremembe, ki se ka-

že med mednarodno in narodno miselnostjo v Rusiji. Doslej je ruski vojak prisegal, da bo kot »sln delovnega ljudstva« in kot državljani Sovjetske unije delal čast vojaškemu stanu. V novi formuli pa ni o »slnu delovnega ljudstva« nobene besede več pa tudi opozorilo na »revolucionarno disciplino« je izostalo, veliki cilj »osvoboditve vseh delavcev« se ne omenja več in pripadniki rdeče armade tudi nima več obveze, da bi vse svoje sile posvetili »za Idejo socializma in bratstva med narodi«. Nasprotno pa se poudarja naloga »braniti narod in domovino«, kar je v nasprotju s prejšnjim besedilom, se posebej poudarjeno. Iz prejšnjega »revolucionarnega zakona« je sedaj postal samo »sovjetski zakon«. To novo zapriženo besedilo zgornjo dokazuje, kako malo si sovjetski režim obeta od poziva na revolucionarna čustva množic in kako zelo si prizadeva, da bi vcepil proletariatu zdravi nacionalizem in patriotizem, da bi tako utrdil zvestost armade. Tako odkrito ni bil še nikdar priznan bankrot boljševiške ideje kakor v spremembi vojaške prisige.«

Sklicanje narodne skupščine

Beograd, 30. jan. p. Predsednik verifikacijskega odbora narodne skupščine Stevan Čirić je v smislu skupščinskega poslovnika sklical plenum narodne skupščine na sejo, ki bo v petek, 3. februarja ob 10 dopoldne. Na dnevnem redu bosta razprava o poročilih verifikacijskega odbora in zaprisege novih narodnih poslancev. Po skupščinskem poslovniku vodi posle narodne skupščine do izvolitve njenega predsedstva zmerom predsednik verifikacijskega odbora. Na prvi prihodnji seji bo narodna skupščina izvolila svoje stalno predsedstvo in zatem še stalne odbore.

Obnova procesa v Bodijevi aferi

Beograd, 30. jan. p. Pred kasacijskim sodiščem se je danes pričela razprava na pritožbo državnega tožila in branilcev o znani Bodijevi tihotapski aferi. Okrožno sodišče je Bodijevo ženo Lidijo in svaka Ivana Nečajevo obdolo na zaporno kazen po eno leto dni. Bodi pa je bil tedaj že v tujini. Državni tožilec je vložil pritožbo zaradi preizkušnje kazni, branilca pa zaradi previsoke. Zahteva branilcev da bi bila razprava tajna, je bila takoj zavrnjena. Nato pa je odločilo, da se bo razprava pred okrožnim sodiščem ponovila.

Smrt znanega ruskega emigranta

Beograd, 30. jan. p. Danes dopoldne je v Beogradu umrl ruski emigrant Peter Nikolajevič. Slovel je kot odlični pravnik in sodnik. V času carskega režima je bil župan v Petrogradu.

Aretacija razpečevalca kokaina

Beograd, 30. jan. p. Na železniški postaji so davi aretirali upokojenega uradnika prometnega ministrstva Dušana Montanija. Pri njem so našli polgradi kilogram koka na. Pri preiskavi so kmalu dognali, da izvira kokain iz Zagreba in da je tam center velike tihotapske družbe, ki razpečava kokain po vsej Srednji Evropi.

Rojstni dan kralja Borisa

Sofija, 30. jan. AA. Za 45. rojstni dan kralja Borisa so bile danes v vsej državi slavnostne službe božje. Cerkev in slovesnostim v Sofiji so prisostvovali člani vlade in diplomatskega zbora ter velika množica ljudstva.

Odklonjena ostavka angleškega ministra

London, 30. jan. br. Minister za prekomorsko trgovino Hudson je danes obiskal predsednika Chamberlaina in mu ponudil svojo ostavko, češ da se ne strinja s prečasnim angleškim oboroževanjem. Chamberlain ostavke ni sprejel, pač pa je zagotovil, da se bo oboroževanje do skrajnosti pospešilo.

Zadnje sportne vesti

Prelom med JNS in Zagrebom

Beograd, 30. jan. o. Občni zbor JNS je bil snodi ob 21.30 prekinjen celo uro. Nato so sklenili poslati v hotel še eno delegacijo, ki naj bi zagrebškemu delegatom dopovedala, da Mitrovičeve izjave ne smejo identificirati z mnenjem občnega zbora ali upravnega odbora JNS, ter jih pridobila za povratek na občni zbor in nadaljnje sodelovanje. Zagrebški delegati pa so tudi tokrat odklonili ponudbo.

Okrog 23. se je potem občni zbor mirno nadaljeval. Sprejel je bil predlog Koste Hadžija, da se spričo 20letnice JNS vsem funkcionarjem, igralcem in sodnikom izreče kazni oprostite. Občni zbor je na predlog Trivunca sklenil ustanoviti odbor, ki bo proučil vse predloge za reorganizacijo JNS. Odbor bo moral v roku do 15. julija dovršiti svoje delo, nakar bo sklical izredni občni zbor JNS, ki bo o tem sklepal. Nadalje je bil sprejet predlog osajške Slavije o ustanovitvi druge lige. Izmed ostalih predlogov pa je bila zavrnjena Hajdukova zahteva, da bi se drugemu splitskemu klubu prepovedal naziv »mojster s morja«. Občni zbor se je zaključil v pozni nočni uri.

Četrty semifinalist bo Gradjanski

Končni rezultat tekme s Hajdukom je bil 2 : 1 (0 : 1)

Zagreb, 30. jan. o. Tekma Gradjanskega in Hajduka, ki se je včeraj zaradi burnih incidentov na igrišču prekinila, se je danes nadaljevala še za preostalih 19 minut. Domači ni so končno izvajevali zmago s rezultatom 2 : 1 (0 : 1).

Tekma se je pričela takoj po koslu. Ob 13.20 je bila borba v polnem teku in v prvih petih minutah je bila igra tudi že odločena. Iz kombinacije Wölfa, Zalanta in Antolkovića je nastal neubranljiv gol. V 15. min. pa je Antolković na lepem zaigral podobno šanso. Sodli je Podupski.

Prav med tekmo pa so za celotno tekmovalje nastale nove težave. Zastopnik Gradjanskega so obvestili beograjski odbor, da njihovo moštvo s Slavijo iz Sarajeva ne bo igralo, da pa je pripravljeno nastopiti proti Jugoslaviji v Beogradu. O teh predlogih bo odbor sklepal še noč. Verjetno pa je, da se bo Gradjanski umaknil iz tekmovalja, če ne bodo sprejeli njegovih precej ultimativnih zahtev.

Važne debate

v ameriškem kongresu

Washington, 30. jan. br. Kongres bo ta teden razpravljal o raznih predlogih, ki se tičejo predvsem zunanje politike in državne obrambe. Med drugim bodo razpravljali tudi o prodaji vojaških letal tujim državam, o odnosih z Mehiko, o položaju v Španiji in o zavarovanju ameriških interesov na Daljnem vzhodu.

Vremenska napoved

Zemunska: Nekoliko hladneje v severni polovici, pretežno oblačno v vsej državi. Ponekod malo dežja ali snega.

Dunajska: V zapadnih Alpah nestalo vreme. V alpskem predgvrju in na južnem robu Alp v nižinah megleno, v gorah oblačno. Kjer je vreme ostalo še jasno, bo nastopila še slana. Temperatura okrog 0 C. Veter od vzhoda.

Naši kraji in ljudje

Zimski čari Gorenjske

Izredno lepo žarenje planin v razkošju barv

Radovljica, 30. januarja

Kakor je bilo pričakovati, tako se je tudi zgodilo. Za izredno toplim zimskim vremenom, je spet rahlo zadihala zima. To pot pa se ni pokazala na Gorenjskem tista pusta, mrzla starica, pred katero vse trepeče. Zapadlo je nekaj prstov debelo snega, toliko, da je vse zagrnjeno v belo zimsko odejo, mraz pa je pritisnil toliko, da so pomrznile po cestah neprijetne luže. Ze jutraj, ko se je bilo zdanilo, so se megle razpršile, oblake pa je pognal precej rezek sever proti jugu. Nebo se je zjasnilo in nad svežo zimsko pokrajino je bila razpeta modrina. Opoldne je sonce grelo izredno prijetno in odhajalo čez noč zamrzla

Ljudje so hiteli iz hiš in vzklikali nad redkimi prirodnimi lepotami gorenjske zime, ki se nam letos kaže in nudi skoraj s samimi prijetnimi iznenađenji.

Prijetni zimski dnevi so privabili in pridržali v Radovljici tudi nekaj tujcev, ki se kar ne morejo ločiti od lepe, prijetne gorenjske zime. Nekateri bi bili morali že oditi, pa bodo skušali podaljšati svoje bivanje v Radovljici. Prav posebno jih je bil očaral petkov predvečer. Ljudje, ki poznajo vse Alpe in so videli tudi razne druge dele sveta v zimskih lepota, pravijo, da tako čudovito lepega žarenja planin, kakor so jim je nudilo zadnje dneve v Radovljici, še niso videli nikjer.

Zimski motiv z Bleda (slika M. Jame)

srčca teloha. Marsikateremu prijatelju prirode se je bil izvil iz prsi pesnikov vzdih: »Hribi še beli so, rože še ne cveto, kmal' bo pomlad prišla; rože bo sklicala —«

Tako je bilo pri nas v Radovljici v petek opoldne. Nepopisno lep, tako lep, kakor jih vidimo le redko kdaj, in tisti, ki je to videl, ne bo tega nikdar pozabil, — tak je bil predvečer preteklega petka. Večkrat pozimi zažare Karavanke. Toda tako, kakor so žarele omenjenega dne, ima priliko videti le redko kdaj človeško oko. Dobriča je bila temnordeče zlata. Rdeči in zlati so bili gozdovi, močno so se odražale na snežnih planeh samujoče smreke, greben pa je bil zlato-rumen. Nekoliko svetlejši sta bili Begunjska in Zelenica, ki sta imeli prav tako kakor Dobriča zlate grebene. Stol je bil odet v vijoličasto rdeč pajčolan, le greben je bil rdečkasto zlät. Nebo od Karavank do Julijskih Alp je bilo zeleno in zelenkasto modro.

Tujec, ki je zdaj prvič v Radovljici, jo menil, da pri nas ne znajo izkoristiti naših prirodnih lepote. Če bi bilo to kje drugje, v drugih tujsko-prometnih krajih, bi bili to že izkoristili slikarji in fotografi v reklamne svrhe kraja.

Vse reklamne slike in fotografije svetovno znanih letovišč in krajev, ki slove po svojih prirodnih lepota, in večkrat tako močno vplivajo na ljudi, so bile pač posnete le v takih izredno ugodnih trenutkih. Prav zaradi tega pa je treba posebne pozornosti, da se kaj takega ne zamudi, in razumevanja, da se vse to primerno posname.

— Vaša Gorenjska, ki ima vsak letni čas svoje izredne prirodne lepote, zasluži pač večje pozornosti v svetu, kakor jo ima danes, je menil tuji gospod, ki je le slučajno prišel na zimski oddih v Radovljico.

nih, do 400 smučarjev je bilo v 14 dneh okrog Novega leta samo v Koči pod Kopo, kar priča, da je ta postojanka že priljubljena, morda tudi zato, ker je postavljena na Pungartu v posrečni okolici in v mirnem zatišju mogočne Kope, kar vpliva blagodejno na obiskovalce. Zares! Velika Kopa (1542) poseka s smučskih vidikov vse pohorske točke, saj je ta tura na njo ne le sijajna, temveč tudi poučna; vidijo se planinski masivi do Kuma in Snežnika, veličastno mole v nebo Savinjske Alpe in Karavanke, Plešivec in Peca sta kar sosedata, preko Koroške so vidne Visoke in Nizke Ture, čisto zakidane zgleddajo Svinjske planine in Korica, naša severna meja mimo Maribora do Radgone pa se baha s prelepi naselji, ki se prepoznavajo prav dobro. Triglav pa vidimo z Male Kope, in sicer v ozadju desnega roba Plešivca (Uršlje gore).

Srečni smučarji, ki spoznavajo in opazujejo pozimi lepoto naše zemlje z Velike Kope! Deset vzponov in sestopov je možnih s Kope, ki vodi na 9 železniških po-

staj na vznožju zapadnega Pohorja. Najlažji in najkrajši vzpon je iz Dovž v Milinjski dolini (2 uri), najlažji sestop s smučkami pa vodi v Dravsko dolino in to od planinskega doma proti severozapadu mimo Pahernikove kapele »Pri jagerskih tablah«, do posestnika Kopnika, pa dalje do cerkve Sv. Bolfenka in nazaj proti jugu do kapelice in ob potoku Vuhreščici skozi Hudi kot, dokler ne pridemo na banovinsko cesto, odkoder je do avtobusa v Ribnico le 12 minut. Opisani smučski sestop je zelo prijeten, zapomnijo si ga naj smučarke in vsi začetniki, saj je poudarjal tudi avtor »Zimskega vodnika«. Badjura, ki sem ga vodil leta 1933 po tisti poti, da je bil to do takrat edinstveno lahek sestop iz višine 1542 m na vsem Slovenskem.

Mnoge markirane poti še vodijo po grebenih proti vzhodu in zahodu ter dalje v doline, korajžni smučarji se spuščajo v Smartno pri Slovenjem Gradcu po strmih pobočjih Male Kope do Kaštevkega sedla — pa zavijejo proti cerkvi Sv. Barbare čez prekrasno padajoče travnike in že so v dolini! Še konec marca so snežišča na grebenih Pohorja uporabna, razgled je nepozaben, sonce podarja polt, da je veselje! Ako še ne poznate očarljivega zimskega dne na Veliki Kopi — pridite in se prepičajte!

Železničarji preobremenjeni in slabo plačani

Apel oblastnega odbora Udruženja jugoslov. narodnih železničarjev in brodarjev

Ljubljana, 30. januarja

Oblastni odbor Udruženja jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev v Ljubljani je na svoji seji dne 10. januarja razpravljal o današnjem nevdržnem gospodarskem stanju v območju ljubljanskega železniškega ravnanstva in je s posebnim pozivom opozoril odločilne činitele na težke razmere, v katerih danes železničarji živijo.

V pozivu Udruženje predvsem poudarja, da je treba nujno zboljšati gneten položaj železničarjev in železničarje razbremeniti v službi. Od leta 1935. do danes je porasla »raginja najmanj za 30%. Leta 1937 pa so se zboljšali prejemki uslužbencev le za 3 do 8% in to le aktivnim uslužbencem, vpokojencem pa ne. Z današnjimi plačili železničarji komaj krijejo najnujnejše izdatke za golo življenje. Kupna moč železničarjev je močno padla in mnogi so zabredli v dolgove. Zaradi nedovoljnih mesečnih prejemkov se bori za obstanek v območju ljubljanskega železniškega ravna-

telstva 5100 nastavljenec, 400 pomožnega osebja in 5900 delavcev, to je skupaj 11.400 aktivnih železničarjev, h katerim pa moramo prišteti še 5.700 vpokojencev, vdov in sirot.

V pozivu je Udruženje obširno opisalo, kako je z zaslužki, z zaposlitvijo, stanjem dnevničarjev in stanjem železniških vpokojencev, vdov in sirot. Vsi podatki so podprti s statistiko in dokaznim gradivom, tako da so vse navedbe o nevdržnem gnetnem stanju železničarjev in o preobremenitvi železničarjev v službi dovolj jasno prikazane in dokazane. Udruženje ugotavlja, da v tako kritičnem in obupnem stanju kot danes se železniško osebje še ni nahajalo. V precejšnji meri bi bilo železničarjem že pomagano na osnovi sedaj veljavnih predpisov. Priznati jim je treba vse doklade, dnevničarjem zvišati nagrade, vpokojence izenačiti pri draginskih dokladah z aktivnim osebjem in v večjem obsegu, izkoristiti določbe glede povečanih dnevnih.

Muslimani praznujejo kurban-bajram

Meka

Danes je drugi dan tridnevnega velikega muslimanskega praznika, ki se imenuje kurban bajram. Turška beseda »bajram« pomeni dan proslave in veselja, »kurban« pa pomeni ovco ali ovna. Ob tem prazniku koljejo muslimani ovce, ovne in teleta in morajo po zapovedi svoje vere k pojedini vabiti tudi reveže. Praznik je tudi v zvezi z romanjem v sveta islamska mesta in se zaradi tega imenuje ta bajram tudi romarski ali hadžinski bajram. Med glavne dolžnosti islama spada romanje v Meko. Vsek musliman, ki je zdrav in dovolj premožen, mora vsaj enkrat v svojem življenju romati v Meko, Mohamedov rojstni kraj, in obiskati največje islamsko svetišče Kaba. S tem romanjem si pridobi častni naslov hadžije (romarja). Pred Meko se romarji zbero na hribu Arefatu, potem pa gredo v sprevedu okrog svetišča Kabe. Romarji opravijo razne obrede. V Mini mečejo preko tri metre visokega zidu kamen-

ške, s čimer simbolično označujejo, da so z izpolnitvijo verske zapovedi in s pobožnostjo rešili svojih grehov. Med romanjem koljejo ovce, ovne in teleta, kar je spomin na krvne daritve. Romar sme pojediti le del mesa, ostalo, najmanj eno tretjino, pa mora razdeliti revežem. Zaključek romanja je v Medini, kjer je grob Mohamedov in njegovih naslednikov. Med romanjem v svete kraje se manifestira tudi enakopravnost vseh islamskih vernikov. Vsi, od najuglednejšega do najrevnejšega, imajo enaka preprosta romarska oblačila.

V istih dneh, ko romarji izpolnjujejo svojo versko dolžnost, pa vsi muslimani doma prirejajo pojedine, od katere odpade na reveže velik del, in tudi drugače so vsi dnevi praznika posvečeni dobroti. Vse prosvetne organizacije in verske ustanove muslimanov pripravijo za praznik kurban bairama posebne zbirke v denarju in blagu za reveže.

Razbojstvo v Kalcah razjasnjeno

Eden izmed osumljencev je že pod ključem

Krško, 30. januarja

Kakor je »Jutro« že poročalo, je bil izvršen v noči 18. januarja v Kalcah pri Leskovcu drzen roparski napad na posestnika Zorka Janeza in njegovo ženo Jožeko. Zločinca sta bila najprej vlomila v bližnjo Naglavstovo zidnico, da sta si dobila potrebno leste, s pomočjo katere sta vdrla v Zorkovo hišo in začela Zorka tolči z latio, odlomljeno od večnih hrastovih vrat, po glavi. Ko je Zorku uspelo pobegeti, da pokliče sosedo na pomoč, sta zločinca naperila samokresa na prestrašeno Jožeko in od nje izsilila z grožnjo, da jo takoj ustrelita, 4000 din, katere sta imela zakonca spravljene za nakup gozda. Poškodovani Zorko je bil takoj prepeljan v krško bolnišnico

in operiran, vendar pa je njegovo življenje še zmerom v nevarnosti.

Kakor je bilo iz okolnosti razvidno, sta bila napadalca domača človeka, ki sta dobro poznala razmere v Zorkovi hiši. Vede la sta, kje dobijo potrebno lesto, kje se najlaže pride v hišo, kakor tudi to, da sta Zorkova imela doma 4000 din.

Na podlagi izpovedi obeh zakoncev je bilo več oseb aretiranih, vendar je pa zdaj preiskava zavzela popolnoma drugo smer, in sta obtožena razbojstva 35-letni posestnik Pirc Jože iz Vrhulj pri Leskovcu, ki je znan kot velik nepridiprav in je imel že večkrat polja s sodiščem zaradi tatvin, in 29-letni Lekše Jože, po rodu iz Nemčije, pristojen pa v Spod. Dule, delomrže in že večkrat kaznovan zavoljo tatvin. Pirc

ARTIN

Zapeka, lenivost črevesja so vzrok mnogim boleznim. 1—2 Artin dražeje dr. Wandera, vzete zvečer, omogočijo drugo jutro lahko iztrebljenje.

2 komada din 1.50; 12 komadov din 8.—; 60 komadov din 27.—.

Majda Skrbinškova

hčerka Milana Skrbinskega, režiserja ljubljanskega Narodnega gledališča, gostuje za angažma danes v mariborskem Narodnem gledališču v veliki ulozi milijonarjeve hčerke Ethel v »Stimčevi življenjski komediji« »Avtomelodija«. V predanski sezoni je istotam debutirala v ulozi študentke Zinke v »Kranjčevem« »Direktorju Čampci« ter dosegla tako prodoren uspeh, da ji je prinesel

v največji in najtežji sceni pred profesor-skim zborom celo aplavz na odprtem odru, čeprav je bila takrat prvič na odru. Pred meseci se je vrnila iz Prage in Dunaja, kjer se je s podporo naše banovine in ljubljanskega Dramatičnega društva izpopolnjevala pri znanem Reinhardtovem igralcu Daneggerju, bivšem dolgoletnem odličnem članu dunajskega Burgtheatra ter tako naglo napredovala, da bi bila že nastopila ob lanskem »Salzburger-Festspiele« v Reinhardtovi režiji, da ni prišlo v bivši Avstriji do prevrata, zaradi katerega sta morala Reinhardt in Danegger v tujino. — Upravnik mariborskega gledališča g. dr. Brenčič, ki je že mnogim doraščajočim slovenskim igralcem omogočil, da se v njegovem ansamblu razvijajo čim višje, nudi to možnost tudi mladi igralci Majdi Skrbinškovi, ki ne bo nastopila samo ob premieri »Avtomelodije«, temveč bo odigrala tudi vse reprize ter se tako vredno uvrstila v ansambl mariborske drame.

je bil aretiran in izročen sreskemu sodišču v Krškem, a Lekšet se je takoj po zločinu posrečilo neznanokam pobegeti.

Dokazano je, da je Pirc omenjenega dne, ko se je zločin izvršil, skrival v svoji hiši Lekšeta, ki je bil vsekakor vodja razbojništva. Obema so bile razmere pri Zorku dobro znane. Znano jima je bilo tudi, da sta nameravala kupiti gozdno parcelo in da sta imela že pripravljen denar v hiši. Dokazano je dalje, da je Pirc poslal 17. januarja svojo 11-letno hčerko Marijo k Voglarju Antonu v Senuše s pismom, v katerem ga prosi Pirc, da jmu posodi samokres za en dan. Deklica je spremljal Lekše. Pirc se zdaj izgovarja, da sam samokresa ni potreboval, ampak da ga je iskal za Lekšeta, ki bi bil moral iti v Zagreb, pa se je bal iti brez orožja. Razumljivo je, da je izgovor privlečen za lase, ker je nesmiselno trditi, da bi se tak nepridiprav, kakor Lekše, ne upal v Zagreb brez orožja. Po izpovedih raznih sosedov sta bila oba zlikovca ves večer skupaj. Zanimiva je tudi izpoved oškodovane Zorkove Jožeko, da je bil pred bojiščem pri njej Lekše s svojim bratom in sta jo oba nagovarjala, naj zastrupi svojega moža, za kar dobi 40.000 din ali pa da se bo Lekšetov brat takoj oženil z njo.

Lekše in Pirc sta tudi osumljena, da sta 26. novembra vlomila v zidnico posestnika Zama Jožeta iz Vrhulj in izpustila iz sodov 50 hl vina. Razen tega sta kradla perutnino. Tako sta odnesla neko noč 31 košič nekemu posestniku in je bilo najdeno perje v vinogradu Pirca zakopano v zemljo.

ŠAH

Šah. klub »Vidmar« v Beogradu

V Beogradu obstoji šahovski klub »Vidmar«, v katerem so v pretežni večini včlanjeni Slovenci, živeli v Beogradu. Klub ima veliko število prvorazrednih šahistov ter bo v letošnjem prvenstvenem tekmovanju v Beogradu igral vidno vlogo. Te dni je končan prvenstveni turnir ter je naslov prvaka kluba za leto 1939, dosegel dr. Ivo Likar s 7 in pol točkami. Ostali igralci so se plasirali takole: Konič Karel in Mažarič po 7 točk, dr. Rigo 6 in pol, Otmar Avsec 6, Mance in dr. Šrihar 5 in pol dr. Butina in inž. Mastnak 5, inž. Petrič in Ljupša 4 in pol in Todor Panić 2 točke.

Prvak kluba leta 1937. je bil g. Karel Konič, bivši prvak Slovenije v brzopoteznem šahu, a za leto 1938. g. Ivan Lešnik, nacionalni mojster in novi šampion Zagreba.

Darujte za »Zvončkov« sklad

Cankarjeva proslava v Sarajevu

Pred novo prireditvijo društva sarajevskih Slovencev, ki častno nosi Cankarjevo ime

Sarajevo, 30. januarja

Slovenci, prebivajoči v glavnem mestu Bosne, so zelo agilni in društvenem pogledu, saj imajo dvojno kulturnih društev: »Slovenski klub« in »Delavsko društvo Cankar«. Društvo »Cankar« je bilo ustanovljeno pred 5 leti z namenom, da zbere slovenske delavce, male obrtnike in privatne nameščenec ter jim nudi priložnost društvenega dela in življenja. Namen ustanoviteljev društva je naleget na polno razumevanje in poleg

ni sarajevski pisatelj in kritik prof. dr. Jovan Krišić, dramo pa bo režiral najboljši sarajevski režiser dr. Vlado Jakša. Kot igralci bodo nastopili Marjan Telatko, ki je znan kot nosilec glavnih ulog v Cankarjevih dramah in se tudi pisateljsko udeležuje, potem Sildenafil, Gerželj, Raznožnik, Podpečan, Modič, Hartman in drugi. Zenske vloge bodo imele gospe Marondini, Rapelj, Telatko, Bazdarić in Hartman. Poleg drame so na programu tudi nekatere dekla-

delavcev, obrtnikov in nameščenec so se zbrali v društvo tudi intelektualci, ki pomagajo svojim rojakom pri dosegu kulturnih ciljev društvenega programa. Društvo »Cankar« ima svojo pevsko, diletantsko in glasbeno sekcijo. Vse tri sekcije so zelo agilne, kar se kaže v številnih javnih prireditvah društva. Knjižnica društva ni baš bogata, a je do maksimuma izkoriščena. Diletantska sekcija je uprizorila doslej okrog 30 raznih dram in komedij. Sarajevska javnost je že davno postala pozorna na to agilno slovensko društvo, ki je med drugim doslej uprizorilo dosti težke Cankarjeve drame, kakor »Hlapec Jernej in njegova pravica«, »Kralja na Betajnovi« in druge. Merodajni kritiki so pri predstavi »Kralja na Betajnovi« naglasili, da so bili mladi slovenski diletantje boljši interpreti Cankarjeve umetnosti, kakor pa igralci v sarajevskem gledališču, ki je tudi uprizorilo to dramo.

Diletantje društva »Cankar« prirede 11. februarja v tukajšnjem Delavskem domu Cankarjevo dramo »Hlapec«, da tako proslavijo spomin slavnega slovenskega pisatelja. Po povabilu odbora društva »Cankar« bo pri tej proslavi o Cankarju predaval zna-

mactje in glasbeni koncert, ki ga bo priredila glasbena sekcija društva »Cankar«.

Prepričani smo, da bodo sarajevski Slovenci, zbrani v društvo »Cankar«, tudi kratek dostojno proslavili spomin na velikega slovenskega pisatelja in da bo njih prizadevanje in delo, kakor vedno doslej, deležno iskrenih simpatij in priznanja vse sarajevske kulturne javnosti.

Smučarji, Velika Kopa vas vabi!

Odkar je zgradila marljiva Mislinjska podružnica SPD »Kočo pod Kopo«, se podajajo smučarji vse češče preko 50 km dolgega pohorskega hriba do Velike Kope, na kateri so znana najdaljša smučišča Pohorja. Prekrasna terišča na obeh Kopah, kakor tudi planjave na Jezerskem in Crnem vrhu zadržujejo na zapadnem Pohorju številne smučarje, saj so jim snežišča prijetno mikavna, ker so grebeni vrhov gladke, travnate, neskalovite košnice, ki so nekaj svojstvenosti v pohorskih planinah kakor nalašč za smuko.

Devet pohorskih planinskih domov je bilo v prvi dobi sedanje zime nabito pol-

Najlepši film sezone! Film vseh francoskih zvezdnikov! Film brez kiča, brez banalnosti, film, ki je umetnost!

Ta umetnina režiserja **Julien Duviviera**

je bila nagrajena na bienali v Benetkah, na Lidu s prvo nagrado — Mussolinijevim pokalom!

Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri

KINO UNION, tel. 22-21

NJEN PRVI PLES

(UN CARNET DE BAL)

Sodelujejo: Marie Bell, Harry Baur, Fernandel, Raimu, Pierre Blanchard, Françoise Rosay, Pierre Richard Willm.

Film, ki ga mora videti vsak kulturni človek!

Domače vesti

Jubilej ruskega znanstvenega inštituta v Beogradu. Deset let pomembnega dela ima za seboj ruski znanstveni inštitut, ki je bil v Beogradu ustanovljen s pomočjo in z aktivnim sodelovanjem našega akademika dr. Aleksandra Beliča, ki je častni član inštituta. Redni člani inštituta so abiko samo osebe, ki so v Rusiji poučevale na visokih šolah, ali pa zdaj samostojno predavajo na naših univerzah. Ruski inštitut ima zdaj 58 rednih članov in 48 članov-sotrudnikov. Prvi predsednik inštituta je bil sedanji profesor ljubljanskega vseučilišča E. Spektorski, sedaj predsednik je inštitutu prof. A. Ignjatovski. Pri publikacijah inštituta se udeležujejo ruski učenci, ki so raztreseni po vsem svetu, pri predavanjih, ki jih inštitut prireja, pa sodelujejo tudi mnogi naši znanstveniki.

Zahvala za počastitev spomina pokojne gospe Terezine M. Jenko. Bivše predsednice Ruskega rednega kriza in častne članice drugih ruskih organizacij v Ljubljani. Sedanja predsednica Ruskega rednega kriza v Ljubljani gospa dr. L. Jenko-Groyer, hči pokojne gospe Terezine, se iskreno zahvaljuje vsem, ki so počastili spomin njene matere ob obletnici smrti. V prvi vrsti velja zahvala g. prot. Bogdanu Matkoviču, ki je opravil parastos v pravoslavni cerkvi in obredne na grobu, pravoslavnemu pevskemu zboru za lepo petje, za spominke govore pa g. ministru Strandmanu in g. polkovniku Asejevu ter vsem predstavnikom in predstavnicam ruskih organizacij.

Zveza Malistovih borcev v Mariboru vabi vse one borce, ki stanujejo v območju ormoškega sodnega okraja in so se v pretrati dobili borili pod vrhovnim poveljstvom generala Maistra za osvoboditev naše severne meje, na ustanovni občini zbor odseka Zveza Malistovih borcev, ki bo v nedeljo 12. februarja po rani maši v klubski sobi hotela Rajh v Ormožu. Vabi tudi one borce, ki morda niso prejeli vabila!

Izseljenske tečaje za delavske voditelje. Predelavce in polirje je začela prirejati Zveza kmetijskih delavcev v Murski Soboti. Prvi tečaj je trajal dva dneva, udeležilo pa se ga je 110 delavcev iz murskega Medmura. V priložnih dneh bosta še dva podobna dnevna tečaja za delavske voditelje iz lendavskega srezja in iz gornjega dela soboškega srezja. Taki tečaji so prav potrebni za bodoče delavske voditelje naših sezonskih delavcev v tujini, da bodo znali zastopati koristi delavcev proti delodajalcem in se zavzemati za njihove pravice.

Vozna olajšava. Prometno ministrstvo je dovolilo polovično vozno na državnih železnicačih članom-kmetom vseh krajevnih odborov »Agrarne misli« iz vse države, ki se udeležijo rednega letnega občnega zbora v Beogradu 5. februarja. Popust velja za odhod od 3. do 5. in za vrnitev od 5. do 7. februarja.

Uvedba brzojavne službe pri pošti Ma. la Nedelja. Dne 20. t. m. je bila pri pošti Mala Nedelja uvedena brzojavna služba.

Bodoče matere morajo skrbeti, da se izognejo vsaki lenivosti prebavi, posebno zapeki z uporabo naravne »Franz-Josefove« grenčice. — »Franz-Josefova« voda se lahko pije in deluje v kratkem času brez neprijetnih pojavov.

OKI reg 5 št 15 485-35

Novi grobovi. V Ljubljani je preminula ga. Katarina Volkar, hišna posestnica in gostilničarka. Splošno priljubljena, srčno dobro gospe, bode spomnil danes ob 15. iz hiše žalosni. Poljanska cesta št. 9. na pokopališču k Sv. Križu. — Po težki bolezni je umrl g. Ignac Perné, inšpektor drž. žel. v pok. Pogreb bo danes ob 14. iz hiše ža, losti, Tržaška cesta 11. na pokopališču k Sv. Križu. — Dospel je g. Ferdinand Jenko, strojevodja v pok. in posestnik K. večnemu počitku ga bodo spemili danes ob 16. iz hše žalosni, Aljaževa cesta 17. v Sp. šiški na pokopališču v Dravljah. — Bodi pokojnikom ohranjen glas spomin, preostali žalujocim naše iskreno sozlatje!

Smrt najstarejše kresniške župljanke. Med največjih kmetij na Kresniškem vrhu je Krmelova. Kot posebnost zase je bila Krmelova rodinica, ki je sestajala zadnja leta iz samih žensk: treh hčer in matere. Krmelova mama je bila med najstarejšimi župljanki, saj je ležala že v deveti krizi. Čeprav je bila žena že visoko v letih, je bila še trdna. Ni še dolgo, ko je prišla celo v dolino. Pretekli teden pa se je iztekle njene ure. Hčere so se namenile v hosto pripravljati teljo. Pa je drobno prsi, lo in mati jih je v skrb za njih zdravje pridržala doma, češ da bo še dovolj lepih dni. Sestre so se res vrnile v hišo in sedle za mizo k mali južni. Mati pa se je naslonila na toplo peč, čez nekaj trenutkov omahnila, malo zastokala in rešena je bila bremen visoke starosti. Zadelo jo je bila kap Blag ji spomin!

Zadnji banjalški vstač je umrl. V vi. soki starosti 89 let je umrl v Banjaluki Ibrahim Ag. Tabaković, ki je bil zadnji od onih vstačev, ki so se leta 1878 uprli avstrijski okupaciji. Ibrahim Ag. je bil polveljni hrabre vstaške čete in je v zadnjih bojih delal Avstrijcem hude preglavice. Cel avstrijsko stotništvo je potolkel in razbil, a ko je bil sam ranjen, so se morali njegovi hrabri bojovniki umakniti. Avstrijci so ga obsojili na smrt, kazen pa je bila izpremenjena v dolgoletno ječo. Več let je trpel Ibrahim Ag. v raznih avstrijskih temnicah, pozneje pa je bil deležen amnestije, a je bil še večkrat preganjan, ker je stal v prvih vrstah borcev za versko in prosvetno avtonomijo rojakov. Zaslužni starček je bil popularna osebnost v mestu in okolici in ga je na zadnji poti spremljala velika množica ljudstva.

Pregled avtomobilov in motornih koles za srez Ljubljano-okolico. V petek 3. februarja od 3/4 na 8. do 12. ure bo redni letni pregled avtomobilov in motornih koles iz območja sresa Ljubljane-okolice v Ljubljani. Grušno nabrežje 17. pred poslopjem kontro-e mer. Dohod s Sv. Jakoba trga po Zvezdarski ulici, ker je cesta ob desnem bregu Ljubljane zaprta. Sreško načelstvo za Ljubljano-okolico poziva lastnike motornih vozil, da pravočasno pripeljejo svoja vozila na kraj pregleda. Lastnikom, ki so za svoja vozila plačali vse predpisane takse, bo komisija odobrila rabo vozila in izdala evidenčni tablici za leto 1939.

Stanovanjskim najemnikom. Časopisje je razglasilo, da bo v kratkem konferenca stanovanjskih najemnikov v Zagrebu, ki bo razpravljala o zakonski zaščiti in o vseh drugih vprašanjih stanovanjskih najemnikov. Pozvani so stanovanjski najemniki vseh mest in večjih krajev dravske banovine, da se čimprej organizirajo ter določijo svoje delegate za to konferenco. Prav gotovo se najde v vsakem slovenskem mestu nekaj aktivnih ljudi, ki bodo vzeli organizacijo v roke. Pogrešamo društva stanovanjskih najemnikov v Ptuj, Celju, Brezicah, Kamniku, Kranju, Novem mestu in še v raznih drugih krajih naše banovine. Vsem, ki potrebujejo informacije, da radevolje vse na razpolago Društvo najemnikov stanovanj in poslovnih lokalov v Mariboru.

Graditve velike delavske kolonije v Kraljevu Lani spomladi so začeli graditi stanovanjske hiše za delavce, ki so uslužbeni v veliki železniški delavnici v Kraljevu. Dovoljenih je že 23 hiš, v katerih stanuje 90 delavskih družin. Zdal so določili zemljišče za razširitev delavske kolonije in bodo letos zgradili najmanj še 10 hiš. Za zdavo delavskih hiš so potrosili doslej blizu 6 milijonov. Hiše delavske kolonije so prav lične in vsi stanovalci imajo majhne vrtove.

S 34 leti je postal stari oče. Najmlajši stari oče v vsej moravski banovini je sluga pri sreskem sodišču v Bažnju Stanislav Velicković. Oženil se je, ko je bil star 17 let, a njegova hčerka, ki se je poročila s 16 leti, je te dni dobila sina. Tako je postal Stanislav najmlajši stari oče v vsem okolišu, na kar je zelo ponosen.

Šolarji nosijo kurjavo v šolo. Učenci, ki obiskujejo mektebe, muslimansko versko osnovno šolo v Gračanici, morajo pozimi nositi od doma v šolo vsak po nekaj polen za kurjavo. Premožnejši nosijo po navodilih svojih učiteljev in iz lastnega nagiba v šolo tudi kruh in druga živila za revne sošolce, vsi šolarji pa so prav lepo uredili pot do šole, ko so zasipali jarke in odstranjevali razne zapreke. Ta muslimanska šola je vzor vzajemnosti.

Lepe sveče — zvitek in knjižice za SVEČNICO ter garantiran med po 18 din kg Vam nudi »SVEČA« — Ljubljana, Stritarjeva ulica 6.

Cerkveni zvon so ukradli. Na periferiji Osjeka je naselje Adolfovac, ki ima svojo cerkev v ka ero so že večkrat vrli tativni in vlomilci. Mala katoliška cerkev stoji na samem in je menda zaradi tega tako vabljiva in primerna za zločinske pohode. Oni dan pa so odkrili v cerkvi na vse zgodaj jutraj nenavadno tatvino. Ko je cerkvenik hotel zvorniti, se največji zvon ni oglašil. Mož je zlezel v stolp ter na svoje veliko začudenje ugotovil, da je zvon izginil. Tatovi so spustili po vrh več sto kilogramov težak zvon na tla in ga z vozom odpeljali. Vrv so pustili pritrjeno na tramu.

Nevzeto ljubico in njeno fanta je napadel, 64-letni zidar Hočevar Janez iz Grmovelj pri Leskovcu je imel že več let ljubzensko razmerje s 43-letno delavko Račičovo Terezino iz Studenca, materjo šestih otrok. Naenkrat si je Račičeva izbrala za fanta brhkega 28-letnega Ivana Novaka z Rake. To pa staremu Janezu, ki je hotel veljati še vedno za mladega, ni šlo v račun. Zato je sklenil maščevati se nad tekmečem. Ko je srečal te dni Račičevo z novim izvoljencem, je napadel zaljubljeni par. Prav nič ni izbral sredstev za borbo, kar z zidarskim kladivom je začel tolči, po glavah obeh Seveda ni Novak držal križem rok, ampak je pobral na cest kamen in vračal mlo za drago. Pa se Račičeva se je udeležila bitke ter krepko točila Hočevarja z njegovo lastno gorjavo. Šele orožniki so napravili konec bitki. V-e tri vročevr neže so morali spraviti v krško, bolnišnico, kjer so jim povežali rane. Nato pa so bili izročeni v zapore sodišča.

Strasna nesreča v mostarskem rudniku. V nekem stranskem rovu mostarskega rudnika je začelo goreti in rudarji Ter, zid, Prnjat in Kunšek so se ločili od ostalih delavcev, da bi ogneji, ki ni bil nevaren pogasili. To je bilo pred izmenjavo sihta in ko so ostali rudarji videli, da v stranskem rovu ni več ognja, so bili prepričani, da je vse v redu. Ko pa je prišla na šit druga skupina, so na kraju stranskega rova, kjer je prej gorlo, našli Kunšeka in njegova dva tovariša mrtve. V rokah so imeli še vsi trije goreče svetilke. Preiskava je ugotovila, da se je v stranskem rovu pojavil strupeni plin monoksid, ki je zadušil vse tri delavce. Ta plin ne reagira na varnostne svetilke in tako ga nesrečni rudarji v svoji vneni niso pravdo, časno občutili. Odkar mostarski rudnik obratuje, še ne pomnijo pojave tega strupenega plina. Vsi trije mrtvi rudarji so zapustili nepreskrbljene družine.

Gospodinjstva pomočnica. Vsebinska 1. in 2. številke: »Dvaja: t let Jugoslavije«, »Žene za Jugoslavije«, »Ankin pratej«, »Ljudje in sreča«, »Zlati delavci«, »Dolno delo«, »Kvačkin šal«, »Polstolice socialnega zavarovanja«, »V teku tr deset let«, Lepšajmo si življenje za dobroznost«, »Onim ki iščejo službe«, »V okovih suženstva« je naslov novega romana, ki se je dogajal v prvi polovici preteklega stoletja na ameriških tleh. N-še naročnice ga bodo gotovo čitale z enakim zanimanjem kakor lanske leto povest »Ljudje s Stržičem«. Po starih zapisih ga je priredila priljubljena pisateljica ga. Lea Faturieva. Njene povesti so nam že znane iz prejšnjih letnikov (»N-žak roman«, »Jedarijeva pomočnica«, »V golobjem stolpu«, »Štipkarija grista snubite«). Poleg zanimive povesti prinaša list še druge članke za stanovsko izobrazbo navete za kuhinjo in dom ročno delo, t.d. »Gospodinjstva pomočnica« je natečajni ženski list ki nudi mnogo zanimivega. Zato se kmalu naročite in pošlite 12 din kot celoletno naročnino na upravo »Gospodinjstva pomočnice«, Ljubljana, Wolfova ul. 10.

Operacija

Neki Napoleonov polkovnik je bil ranjen v nogo. Skoraj celo uro je brskal vojaški zdravnik po njegovi rani in iskal kroglo. Čeprav je polkovnika to hudo bolelo, vendar je ostal miren in je kadil svojo pipo. Naposled pa mu je bi'o mrcvarjenja le dovolj in je vprašal zdravnika: »Kaj pa prav za prav šarite že tako dolgo po rani?« »Krom'o iščem, gospod polkovnik!« »Prej bi mi bili to povedali. V žepu jo imam.«

Iz Ljubljane

u— Skladatelj Anton Lajovic je najodličnejši predstavnik slovenske glasbe in njen prvi reprezentant. Ni slovenskega koncertnega sporeda, na katerem ne bi bil zastopan s svojimi deli. Zelo pogostokrat je na sporedu tudi drugih slovanskih narodov in v zadnjem času izvajajo njegova simfonična dela tudi radio-orkestri velikih evropskih postaj. Tako je bil v zadnjem času njegov Caprice za veliki simfonični orkester izvajan v Stuttgartu in v Dresdenu, pripravila se pa tudi izvedba na Dunaju. Decembra je obhajal Lajovic svojo 60. letnico in v proslavo tega dogodka priredi Glasbena Matica ljubljanska prihodnji ponedeljek v veliki filharmonični dvorani koncert njegovih del z odličnimi sodelavci. Natančni spored smo že priobčili, o sodelavcih jutri. Poudarjamo, da bo koncert v ponedeljek 6. t. m. ob 20. v veliki filhar. monični dvorani. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

u— Šolski koncert bolgarskega tenorista. Bolgarski tenorist g. Hristo Zlatev, ki organizira koncert bolgarske pesmi za srednješolce, nas naproša, da sopročimo, da bo njegov šolski koncert v sredo 1. februarja ob 11. dopoldne v veliki dvorani Uniona.

Šproti in piklingi iz Kiela, raznovrstne marinirane ribe

odličnih inozemskih dobaviteljev tel. št. 3455.

JANEŠ, Aleksandrova 12, v delikatesni trgovini

u— Pod okriljem Prirodoslovnega društva bo predaval drevi v mineraloški predavalnici univerze profesor g. Miroslav Adlešić o sodobnih problemih akustike. Začetek ob 18.15.

u— Koncert pevskega društva »Sava«. Kakor vsako leto, bo tudi letos polagalo pevsko društvo »Sava« obračun svojega pevskega dela na tradicionalnem javnem koncertu, ki bo v nedeljo 12. februarja ob 16. v Sokoškem domu v Štepanji vasi. Koncert bo vodil društveni pevovodja in skladatelj g. F. Venturini. Spored, ki ga bomo objavili pozneje, je dobro sestavljen; ime pevovodje pa jamči, da bo koncert tudi poslušalcem lep pevski užitek.

u— Ljubljanska sadjarska in vrtnarska podružnica ima redno predavanje v sredo 1. februarja kakor običajno v kemijski dvorani I. dr. realne gimnazije (realke) v Vegovi ulici, pritrile. Predava g. nadzornik Josip Štrekelj o »Strokovnem izvajanju naredb banske uprave o zatiranju škodljivcev in boleznih sadnega drevja.« Predavanje bo spremljano s prikazovanjem potrebnih del in škodljivcev. Začetek točno ob 19. uri. Vstop prost.

u— Tečaji Fotokluba Ljubljane so letos deležni tolikšnega zanimanja, da se bo zavoljo naknadnih prijav jencev eventualno še to sezono otvoril začetniški tečaj za novo skupino. Prišel bi se v marcu. Informacije je dobiti vsak torek in petek zvečer v klubskem lokal, Levstikova ulica, za »Mladiko«. — Program za ta teden: danes, v torek, večer kritike, v sredo tretji večer začetniškega tečaja (snemanje v teoriji in praksi), v četrtek na svečnico tretji večer nadaljevalnega tečaja, v petek običajni članski večer, v nedeljo skupni izlet začetniškega tečaja.

u— Združenje gostinskih podjetij v Ljubljani vabi svoje članstvo, da se udeleži pogreba umrle članice gostilničarke Katarine Volkar. Pogreb bo danes (torek) ob 15. od njenega doma na Poljanski c. 9 na pokopališču pri Sv. Križu.

u— Kup nesreč na cesti in doma. Med številnimi ranjenci, ki so se včeraj in v nedeljo zatekli v splošno bolnišnico, je bil tudi Janez C. iz Bagovce v kamniškem okraju, ki se je iz neznanega razloga zastupil z lizolom. Precej huda nesreča se je pripetila komaj leto dni stari delavci hčerki Mariji Novakovi na Viču. Mati je pripravila krop za p anje, pa je otrok padel v skaf in se opeknel po vsem životu. Na cesti pri Radomljah je konj s tolikšno silo brcnil 8-letnega sina poljske dlna, rice Gregorja Šerka s Kolovca, da mu je prizadel hude notranje poškodbe. Iz Srednje vasi v Bohinju pa so v bolnišnico prepeljali 15-letnega sina občinskega tajnika Martina Arha, ki je padel in si zlomil nogo.

u— Njen prvi ples (Un carnet de bal) premiera v kinu Unionu. Vso našo kulturo, no javnost moramo opozoriti, da se predvaja od danes naprej v kinu Unionu najprezentativnejši film francoske produkcije, umetnina režiserja Julien Duviviera, ki je bila nagajena na mednarodnem filmskem festivalu z največjo nagrado z Mussolinijevim pokalom. To nagrado, ki je največja na tem polju, je film po vsej pravici zaslužil. Originalna vsebina nam kaže pravo življenje, celo vrsto malih in večjih tragedij. In vse te večje in manjše tragedije vidimo pred očmi zaradi tega, ker je prišla neka mlada vdova na originalno idejo ponovno oživiti svojo preteklost in začeti novo življenje. Toda pri tem je doživljala mnoga razočaranja in vse njene uzebe so se podirale druga za drugo. Vsi stebri in zvezniki francoskega filma sodelujejo v tej filmski umetniški in tako bomo videli v njem Marie Bell, Ha'f'ja Baura, Pierra Blanchara, Raimuja, Francoise Rosay, Pierra Richarda Willma itd., v najrazličnejših vlogah. Prepričajte se, da je film res doseljen višino prave umetnosti.

u— Črno-bela reduta. Ker krozi govorice, da je za plesni večer predpisan smoking oz. frak sopročamo, da je črna obleka enake zahteva. Posebno bodo upoštewane maske, ki naj bi jih bilo čim več. Z njimi bo ta lepi in elegantni večer pridobil na razgibanosti in nepričljiven razpoloženju. Vstopnina običajna 1. in 2. predpisan. Prosimo bodite točni ob pol 9. Oni, ki pomotoma, niso prejeli vabil, naj blagohotno oprostite in naj reklamirajo na telefon 49-52 oz. Miklošičeva 13/II. Sodelovalci bosta dve godbi. Večer bo vodil priznani g. Jenko.

u— Izgubila se je v nedeljo med 9. in 10. uro denarnica z večjo vsoto denarja od franciskanske cerkve v smeri Miklošičeve, Dalmatinove in Gosposvetske ceste. Pošten najditelj se naproša, da jo odda proti nagradi v gostilni »Novi svet« Gosposvetska cesta 14.

„ROBIN HOOD“

v kino Matici. Film, ki je po vsem svetu dosegel največji uspeh. Tudi Ljubljana od navdušenja aplavdira. Vse dosedanje predstave razprodane. Preskrbite vstopnice v predprodaji. Predstave ob 16., 19. in 21. uri. — Tel. 21-24

u— Kani pa jutri 1. februarja? Na maskarado v šiško! V Sokoškem domu je res tako domače in družabno, da vsi že težko pričakujejo letošnje maskarade. Pomnoženji vojaški orkester, krasna dekoracija, bar, pes v mali in veliki dvorani. Vse to vam jamči za prijetno zabavo. Maska ki bo ime'a največ glasovnic, dobi krasno darilo trdke Spectrum. Zato vsi jutri v Sokoškem domu na maskarado. Nekaj lož na balkonu je še na razpolago za rezervirati.

u— Pustni korzo v Ljubljani. Na pustno nedeljo 19. februarja bo ob 15. po 30 letih spet pustni korzo v Ljubljani. Večja skupina prevoznikov in aranžerjev si je zamislila ga dostojno obnoviti. Doslej se je prijavilo okrog stodvajset dostojnih mask z več okrašenimi vozovi. Vsa prireditel bo priprava za pustni korzo prihodnjega leta. Ker je pustni sprevod po mestu zamišljen predvsem v znanov in za propagando tujkega prometa, so izključene vsake politične akcije, vsaka nemoralna in žalitev tujakšnjih in tujih predstavnikov. Cenjene dame in gospode, ki imajo kostume in veselje do sodelovanja, se naprošajo, da se prijavijo čimprej, ker se bodo prijave v 10 dneh zaključile. Vsak udeleženec naj sporoči, v kakšnem kostumu bo sodeloval, pe ali na vozovih. Nadalje naprošamo vse lastnike kostumov, ki jih sami ne bodo rabili, da jih posodijo za majhno odškodnino in sprostijo to pismo na začetni naslov. Vse bomo pravočasno objavili in obvestili. Prireditelj pustnega korza v Ljubljani.

Iz Maribora

u— Počastitev zaščitnega nacionalnega delavca. Znano je odlično in uspešno delovanje železničarskega krajevnega odbora Jadranske straže, ki je bil ustanovljen leta 1933. z namenom, da zbere v svojih vrstah vse železničarje mesta Maribora. Od lanskega leta je število člana v naraslo od 650 na 1000. Ta krasen razvoj je predvsem zasluha vzornega vodstva inšpektorja g. Rožmana, ki mu je članstvo izkazalo svoje priznanje in hvaležnost s tem, da ga je imenovalo za častnega predsednika železničarskega krajevnega odbora Jadranske straže. Njegovo delo je prevelj postajati načelnik Friderik Perme, ki bo nadaljeval tradicijo, da se vsako leto pošlje otroci revnih mariborskih železničarjev na morje v Dom kralja Aleksandra v Bakru, kamor je bilo doslej poslanih 172 otrok. Nadaljevalo pa se bo tudi delo v narodnoobrambni smeri z izleti na naše obmejne postojanke, kakor doslej, ko so naši vili železničarji pohiteli z odprtim srcem in našo lepo pesmijo k Sv. Pankraciju v št. Ilj, Marenberg, Jarenino in Cirklino.

u— Zveza Malistovih borcev poziva svoje članse zlasti one, ki stanujejo v Mariboru in bližnji okolici, da poravnajo članarino in morebitne zaostanke do leta 1939. Še pred občnim zborom in sicer v tajništvo ZMB Maribor, Kopalniška ulica št. 17. Narodni dom, ki uraduje dnevno od 8. do 12. dopoldne in od 3. do 6. popoldne. Vsi oni člani brez izjeme, ki ne bodo izpolnili svojih obveznosti do Zveze, ne bodo imeli pristopa k občnemu zboru 5. februarja.

u— Igra iz življenja sodobne avtomobilne industrije je »Automodely«, katere premiera bo drvi v gledališču. Pisana je v živem, impresionističnem stilu, vendar tako, da podaja kot dramska repertoza s svojo originalnostjo in satiro izvrsten vpogled v današnje prilike v industriji. Režija je v rokah g. Vl. Skrbinskega. Nastopilo bo nad 20 oseb.

u— Fuzija »Jadrana« in »Nana«. Na nedeljskem rednem občnem zboru »Jadrana« se je sprizela debata glede fuzije obeh imenovanih društev. Občni zbor »Jadrana« se je soglasno izrekel za fuzijo, prav tako je predsednik »Nana« prof. B. B. izrazil pripravljenost »Nana« v. V kratkem se bo setalo pet delegatov »Jadrana« in »Nana« ki bodo sklepali o postopku izvedbe združitve. Vest o fuziji je v nacionalnih krogih ugodno odjeknila.

Zaman jo iščejo Usoda Marije Benegali-jeve še vedno neznana

Litja, 29. januarja
Usoda Marije Benegali-jeve iz Cerovca pri Smartnem, blizu Litje še vedno ni pojasnjena. Marija se je pred petimi leti poročila v Slavonskem Brodu s precej mlajšim poštnim uslužbencom Vargo. Prve čase je redno pisala domov. Nekoč je privedla tudi svojega moža. Ko pa sta dvignila doto in vnovičla hranilno knjižico, se Marija ni več javila. Poštar Varga je bil pred letom premeščen v Zagreb in odtlej ni za Micko sledu.

Pred božimi prazniki je hotela odpotovati v Zagreb njena 76letna mati Domaiči so ji zaradi starosti ubranili pot. Namesto nje je stopila v Zagreb sosedo Polskala je poštarja Varga, ki pa ji je trdil, da sploh ni poročen in da Marije Benegali-jeve nikoli ni poznal. Nato sta krenila v Zagreb brat France, ki sedaj gospodari na gruntu, in litjski komandir Baumkirchner. Zglasila sta se na pošti, a sta zaman čakala Varge tisti dan sploh ni bilo. Mili ni že poldrug mesec in zagonetka se še ni pojasnila. Zagrebška policija je zašila Franca Varga in je izpovedal, da sta se z Marijo sporazumno razšla, ker je njegova plača premanljiva za skupno življenje. Varga je dejal, da se je Marija prostovoljno odstranila v Beograd in je dobila službo pri neki družni.

Spet so ostala poizvedovanja zaman. Benegali-jevi so nato dobili nekatera pisma, podpisana od Micke, pa so lahko na prvi pogled ugotovili, da so pisma ponarejena in da jih Micka ni pisala. Ko so Vargo ponovno klicali na zagrebško policijo, je privedel s seboj neko žen-ko, katero je predstavil za Micko. Zatrnil je komisariu, da bosta z ženo šla za božične praznike do

u— Vozarje motornih vozil opozarja predstojništvo mestne policije poslednjikrat, da je rok za podajanje vozniških izkaznic le do 28. februarja t. l. Stranke naj se v tej zadevi zgledajo pri predstojništvu med 10. in 12. uro v sobi št. 17. II. nadstropje. S seboj naj prinesejo vozniško izkaznico, banovinski kolek 100 din; lastniki vozniških izkaznic za motorna kolesa banovinski kolek za 50 din, nadalje 10 dinarski državni kolek in 20 din v gotovini. Poklicni vozači, ki so v tem svojstvu zaprsleni in ki se preživljajo edino od dohodkov tega poklica, ali na ki so ostali v tem svojstvu brez zaposlitve, imajo pravico da vložijo prošnjo na kr. bansko upravo po predstojništvu istotako le do 28. februarja. Prošnje vložene po tem roku se ne bodo upoštevale in bo treba plačati celo takso.

u— Razburilni incident na Koroški cesti. V neki gostilni na Koroški cesti so prešli strel. Ljudje so se razbežali in poklicali stražnika, ki je našel v gostilni minerja Petra Bunjevčevića, ki je poplaval z nekim prijateljem. Privoščil se je nekoliko preveč dobre kapljice in se v tem razpoloženju lotil gostilniškega inventarja. Kozarci in steklenice so frčali po zraku. Ko mu natakarka ni hotela več dati pijske, je segel po samokresu in streljai. K sreči ni nikogar zadel.

u— Nož v levo oko. Nenavadna nesreča se je pripetila v tvornici Teksta na Tezmem. Delavec Ivan Škerjanec se je med delom po nesrečnem naključju poškodoval z nožem v levo oko. Zdravniki si prizadevajo, da pridnemu delavcu rešijo vid.

u— Skok v Dravo. Danes okrog 11. je Mihael Erneš prijavil na policijski stražnici, da je pravkar skočil iz sredine dravskega mostu neznan mlajši možki v Dravo, ki ga je takoj pogoltnila. Kdo je samomorilec, še ni znano.

Iz Celja

u— Pomladansko gromozenje občinskih cest. Mestna občina je razpisala prevoz in delno dobavo gromaza za posipanje občinskih cest v Celju. Za posipanje je dolžnih 1.705 kubičnih metrov gromaza. Ponudbe je treba vložiti do 13. februarja do 10. dopoldne na mestnem poglavarstvu v sobi št. 9.

u— Dijaški kuhinji v Celju sta darovala gg. Drago Sirec in Janko Šuster v Celju po 100 din namesto venca na grob veletrgovca g. Valentina Hladina.

u— Razprava proti Ivanu Končanu iz Celja zaradi tatvin v trgovini »Tivar« v Celju, ki je last trgovca Karla Vrečiča, in ostalih 13 obtožencem, ki so obtoženi delno zaradi nagovarjanja k tatvinam, delno zaradi nakupa odnosno prodaje ukradenega blaga, delno pa zaradi hazardiranja, se je nadaljevala včeraj pred sodnikom poedincem s. o. s. dr. Lobetom na okrožnem sodišču v Celju. Razprava je bila tajna. Javna sodba bo razglašena jutri ob 9. dopoldne v razpravni dvorani okrožnega sodišča.

u— Vlomilci v poštnem uradu v Petrovčah. V noči na nedeljo so trije vlomilci obiskali poštni urad v Petrovčah, ki je nastanjen v občinski hiši nasproti romarske cerkve. Eden izmed vlomilcev je vlomil vrata v poštni urad, ostala dva pa sta bila zunaj na straži. Nekateri prebivalci so k sreči zalotili zločince in jih pregnali. Pozneje pa so se vlomilci vrnili in se splazili v prostore poštnega urada. Tudi tokrat niso imeli sreče. Ljudje so jih spet zalotili in jih z glasnim klicanjem pregnali. Vlomilci niso odnesli ničesar. Skoda, da niso prebivalci obkolili postopja in prijeli vlomilcev, marveč so jih samo pregnali.

★

ZALEC. V nedeljo 5. februarja bo redni občni zbor krajevnega organizacije Jadranske straže ob 14. v risalnici drž. meščanske šole v Zalcu. Občnega zbora se udeležijo tudi g. prof. L. Bizjak, ki bo predaval o dvajsetletnici osvoboditve našega morja. Člani in prijatelji iskreno vabljeni!

mov v Cerovec, pa jih bosta že ostela, zakaj jima povzročajo sitnost; z večnimi poizvedovanji. To je zagrebška policija sporočila Benegali-jevem, ki so nato pričakovali obeh gostov za božične praznike. Pa jih tudi za pravoslavne ni bilo. Benegali-jevi so zdaj pisali Vargi, zakaj nista prišla iz Zagreba je nato prišlo pismo, napisano v hrvaščini, zakaj sitnarijo in moža gonijo na policijo. Benegali-jevi so takoj spoznali, da to ni Mickina pisava, sicer pa je Micka vedno pisala le slovensko. Ko so to sporočili zagrebški policiji, je bil Varga spet poklican k zaslišanju. Pršel je sam in je bil močno prepaden. Tresel se je in se razburjal, zakaj da mu Benegali-jevi povzročajo sitnosti. Na vprašanje, zakaj nista odšla o božiču domov, je Varga odgovoril: »Domači naj nikar ne vabijo Micke k sebi. Oni že vedo, zakaj je ušla. Domov se ne bo več javila, ker ji še niso vsega izplačali, kakor je bilo pri poroki domenoeno.«

SPORT

Uspela prireditev na Pokljuki

V soboto in nedeljo so bile tamkaj damske tekme v alpski kombinaciji, ki so pokazale presenetljiv napredek naših smučark-tekmovalk.

Ob zaključku damskega tečaja v smuku in slalomu, ki ga je organiziralo ministrstvo za telesno vzgojo na Pokljuki, je JZSS organiziral tekme v alpski kombinaciji, ki je pokazala naravnost presenetljiv napredek naših smučark-tekmovalk.

Tečaj, ki sta ga vodila kot trenerja naša znana tekmovalca Dečman Tone in Čarman Frenk, se je vršil letos že drugič. Precej udeleženk tečaja je bilo že tudi v lanskem tečaju in uspeh se je res tudi pokazal. Lahko rečemo, da je škoda, da že prej nismo pričeli s sistematično vzgojo naših tekmovalk, pa ne bi toliko zaostajali v tej panogi za ostali mi državami.

Tekma je bila razdeljena na dva dneva. V soboto dopoldne je bil smuk z Lipance. Proga, ki je bila dolga okoli 1300 m in v višino razliko 300 m, je bila odlično trasirana in je zahtevala od tekmovalk vse sposobnosti.

Rezultat smuka je bil: 1. Štolcer Pavlina (Jesenice) 2:10,2. 2. Popović-Dedijer Olga (Beograd) 2:13. 3. Čop Lida (Jesenice) 2:18,4. 4. Čajčič-Jenč Danica (Zagreb) 2:25,3. 5. Zalokar Milica (Zagreb) 2:28,2. 6. Weissmann Zlata (Zagreb) 2:30,2.

Favoritka Pračkova pa se je zaradi pad-

ca v ravlini piastela šele na 9. mesto. V oceno rezultatov naj omenimo, da je isto progo prevozil Dečman Tone v času 1:59,8.

V nedeljo dopoldne pa je bil slalom »Pod Jelamice«. Proga je bila dolga 250 m z višinsko razliko 80 m in je imela 26 vrtic. Prva je bila Pračka Alojzija v času 1:40,3 (50 + 50,3). 2. Weissmann Zlata 1:42,2. 3. Tansig Vida 1:43. 4. Urban Ančka 1:44,8. 5. Popović Olga 1:50,7. 6. Štolcer Pavlina 1:51,5. Najboljši čas dneva je dosegla Štolcerjeva, ki je v drugem teku prevozila progo v času 47,8 kar je samo za 5 sek. slabše od časa, ki ga je dosegel na isti progi Stopar Rudi (42,5).

Skupni rezultat v alpski kombinaciji je naslednji: 1. Štolcer Pavlina (Jesenice) 98,98. 2. Popović-Dedijer Olga (Beograd) 98,11. 3. Čop Lida (Jesenice) 95,77. 4. Čajčič-Jenč Danica (Beograd) 93,56. 5. Weissmann Zlata (Zagreb) 93,05. 6. Urban Ančka (Jesenice) 91,1. 7. Zalokar Milica (Zagreb) 90,26 in 8. Praček Alojzija (Jesenice) 90,09 točke.

Tako se je končala naša prva revija tekmovalk v alpskih disciplinah z lepimi uspehi in najboljšimi izglede za bodočnost.

Na Sljemenu — sneg!

Tekme za drž. prvenstvo v klasični kombinaciji bodo to soboto in nedeljo.

JZSS obvešča vse klube, da bo državno prvenstvo v klasični kombinaciji v dnevih 4. in 5. februarja na Sljemenu pri Zagrebu. Zapadno je dovolj snega tako da bodo tekme sigurno izvedljive. Vsi ostali pogoji prvotnega razpisa za državno prvenstvo ostanejo v celoti v veljavi. Prijave je treba poslati najkasneje do petka 3. februarja t. l. v pisarno Marathona v roke g. Zalokarja Ilca 36 dvorišče ali do 20. (3. II.) vodstvu tekmovalca na Sljemenu.

Priporočila se odhod tekmovalcev z vlakom iz Ljubljane v petek ob 13.32. Iz Maribora imajo zvezo z vlakom ob 9.16 ali pa z brzim vlakom ob 13.43 ker bo vozil na Sljeme tekmovalce samo en avtobus takoj po prihodu brzega vlaka ob 17.10.

Vztrajnostni tek na 50 km

Na praznik 2. februarja v Moistrani Razpisana medkлубska tekma na 50 km bo izvedena kakor je bilo razpisano. Zaradi idealnih snežnih razmer in pa številna prijavljenih tekmovalcev obeta ta tekma mnogo zanimivosti.

Tudi proga je izpeljana po najdaljših predelih okoli Moistrane tako da bo imel vsak tekmovalec pravi užitek. Proga vodi od starta poleg šolskega telovadšča na padeh proti skakalnici na Bore, nazaj pod Graniče za tovarno, čez Skadance v Kot, nazaj mimo B. Ščka v Krmo, dol do Gogale v Radovino. Bišček Novakov rovt, pod Mužakovo Moistranske polje, Mlake. Savski most, nazaj proti Čuvajnici, Savski most in na cilj za Pucem.

Start bo točno ob 8. Ponovno: snežne razmere so idealne.

V nekaj vrstah

Kako je s snegom v Zakopanem?

Od svetovnega prvenstva v Innsbrucku sem nič več ne funkcionira smučarsko vreme. Fis tekme — Fis dež je prešel že kar v pregovor. In tudi letos zima ni prizanšla. Čim bolj se je bližal termin, tem bolj je vse zelenelo okrog Zakopanega in Kasprovy welen, središče alpskih prireditvev, je imel komaj 10 cm snega, da o skakalnici sploh ne govorimo. V Zakopanem je bila pomlad, ljudje, posebno pa prireditelji so s strahom zrlji v bodočnost.

neprizadeta javnost in novinarji pa so si izmislili šalo na šalo na račun Fis vremena. 23. t. m. je zapadel v planinah po prazniku Treh kraljev prvi sneg in bilo ga je toliko, da se ga je dalo z dobro kristjanijo pomesti na kupe. Vse brez podlage! Prišla je že francoska ekipa, snega še ni bilo, v soboto pa je pričelo snežiti tudi v kraju samem in tako je upati, da ga bo vsaj toliko, da bo za trening. Poljaki sami trenirajo na raznih krajih v Karpatih, kjer je le kaj snega, zdaj se bodo vrnili v Zakopane da se vsaj zadnje dneve še malo privadijo na domači kraj. Petčlanska dinastija Maruszarow je skoro vsa, razen Stanislava, poškovana, pokvarjene noge, malo snega, skale in posledice. Zanimanje je bilo ogromno, upajmo, da zaradi spomladnega vremena ni skopnelo. Naša ekipa ima rezervirano vilo »Adela«. Flis direktorji pa »Pension Halama«. Ko je pred tednom dni posebna komisija poljskega Zwiazka narciarskega pod predsedstvom ministra Bobkowskega in glavnega tajnika Faecherja ogledala naprave in priprave za organizacijo svetovnega prvenstva, je izdala poročilo, da so vse naprave za tekme v vsakem pogledu dovršeno pripravljene in odgovarjajo 100%! O snegu pa je sramežljivo molčala.

J. G.

Se nekateri nedejski dogodki

Izmed nedejskih sportnih dogodkov moramo naknadno zabeležiti še naslednje:

V Ljubljani je bil preteklo nedeljo občni zbor Ljubljanske lakoatletike, podzveze, ki je pokazal, da je ta sportna organizacija tudi v preteklem letu opravila ogromno delo in si priborila velika zasluge za razvoj te sportne panoge pri nas. Podzveza šteje trenutno 24 klubov. Za prihodnje leto čakajo naše atlete spet nekatere zelo važne prireditve med njimi tudi lakoatletski dvoboj med Jugoslavijo in Italijo bodisi v Ljubljani ali v Trstu ter revanžni dvoboj med dravsko banovino in Juljsko krajino. V novi odbor so bili izvoljeni nekateri novi delavci z geometrom Černetom kot predsednikom na čelu.

SK Celje : SK Jugoslavija 1:1 (0:0). Na Glazji v Celju je bila v nedeljo popoldne tekma za trening med SK Celjem in SK Jugoslavijo. Tekma, ki je nuda samo povprečen nogomet, se je končala neodločeno. Enajstorič Celje ni nastopila v kompletni postavi in je nudila tehnično in

kombinatorno šibko igro. Jugoslavija je igrala z voljo in je imela nekaj več od igre. Gol za Celje je zabil Dobrajc v 5. gol za Jugoslavijo pa Steblovnik v 12. minuti drugega polčasa. Sodli je g. Jegrišnik.

Važna mednarodna prireditev je bila tudi meddržavna tekma med Nemčijo in Belgijo v Bruslju, v kateri so Nemci zmagali s 4:1 (3:1).

V italijanskem prvenstvu so bili doseženi naslednji rezultati: Livorno : Bari 3:1. Bologna : Genova 3:1. Lazio Ambrosiana 1:2. Novara : Napoli 0:0. Milano : Roma 0:1. Juventus : Luchese 1:1. Trieste : Torino 3:1.

Zmage DKW v zvezdni vožnji v Monte Carlo

V veliki avtomobilski ocenjevalni vožnji celine v 18. mednarodni zvezdni vožnji v Monte Carlo so vozovi auto Union DKW dosegli velike uspehe; predvsem pa voz do 750 ccm. Izmed 15 ocenjenih udeležencev je zasedla Auto Union s 7 vozov, ki so startali, 7 mest. E. A. C. Cornelius (Holandska) je mogel na svojem DKW na 3.773 km dolgi progi od Aten do Monte Carla brez težav ponoviti svojo zmago iz leta 1937. Na drugo mesto se je piasrila znana Norvežanka Greta Molander, ki je od Stavangerja na v skokem severu pripeljala svoj DKW na 3.520 km dolgi prog. brez poškodb na sončni jug. Tretji je bil Mausz E. Kovacs na DKW ki je startal v Atenah. Naslednja štiri mesta je zasedla Auto Union DKW s štirimi nemškimi vozači, od katerih sta dva startala v Palermo, dva pa v Atenah. Vseh sedem DKW voz, ki so bili v konkurenci, se je torej uvrstilo v seznam zmagovalcev na tej veliki mednarodni vožnji in tako zelo uspešno začelo letošnje sportno leto. Zmagovalci so bili obdarjeni s številnimi dragocenimi pokali.

Smučarski tečaj za učitelje

Jugoslovenska zimsko-sportna zveza priredi na Gorjulah od 5. do 12. februarja smučarski tečaj za učitelje ljudskih šol.

V ta tečaj so sprejeti naslednji učitelji: Skok Ferdo, šol. upravitelj Klenov. n. k. Lilijski Bogomil, učitelj na Rovtuh, Konečan Lovro, šol. upravitelj Rateče (p. škotja Loka), Serajkin Ivan, učitelj (Jezersko), Svegl Stefan, učitelj Rečca ob Savinji, Zalokar Ciril, učitelj, Trata nad škofjo Loko Drnač Vlado, učitelj, Bloke, Pardubsky Rajko, učitelj, Hrasnik, Ferenčak Edmund, učitelj, Dol pri Hrasniku, Levstik Ivan, učitelj, Rajhenburg ob Savi, Triller Rudolf, učitelj, Zali Log Gorjup Mirko, učitelj, Koprivnik, Lampič Ivan, šol. upravitelj, Martinj vrh, Logar Franc, učitelj Sv. Miklavž.

Imenovani naj se javijo vodstvu tečaja na postaji Bohinjska Bela dne 5. febr. ob 10. po pridu ljubljanskega vlaka. V vodstvu tečaja bosta g. Janko Sicerl in g. prof. Vinko Zaletel.

Razpis

tekme v slalomu za juniorje in naraščaj za prvenstvo MZSP

Zimskosportni odsek SPD v Celju razpisuje za juniorje podsavezno prvenstvo v slalomu, ki bo 5. februarja t. l. pri Celjski koči. Start ob 10. dopoldne. Višinska razlika proge znaša 150 m. Tekmovanja se lahko udeležijo vsi pri klubih MZSP verificirani juniorji in naraščajniki. Tekmuje se po pravilniku JZSS.

Prijave sprejema zimskosportni odsek SPD v Celju do 4. februarja in na dan tekme v Celjski koči, najpozneje do pol 10. dopoldne. Prijavnina znaša din 5. za prijave na dan tekme pa din 10. Zrebanje startnih števil bo ob pol 10. dopoldne pri Celjski koči.

Objava rezultatov dve uri po zaključku tekme v Celjski koči

Razpis

medkлубskega smuka na novi ing. Lenarčičevi progi na Pohorju

Zimskosportni odsek SPD v Mariboru bo priredil v nedeljo dne 15. februarja medkлубsko tekmo v smuku na novi inž. Lenarčičevi tekmovalni progi Jezerski vrh — Josipdol pri Ribnici na Pohorju, ki bo ob tej priliki svečano otvorjena.

Dolžina proge je 3 km, višinska razlika pa 500 m. Tekmuje se za prvenstvo moštev in posameznikov. Moštvo tvorijo 4 tekmovalci, od katerih se ocenijo 3 najboljši za plama. Start bo ob 10. pri Ribniškem jezeru, cilj nad kamnomolom v Josipdolu. Tekmuje se po pravilniku JZSS.

Prvoplasirano moštvo dobi, prehodni pokal, ki ga je poudarila občina Ribnica. Pokal preide v trajno last onega kluba, čigar moštvo si ga pribori dvakrat zaporedoma, ali trikrat v presledkih. Prijave moštev in posameznikov je nasloviti do sobote 4. II. do 12. po pošti na naslov: Drago Senica. Ljubljanska kred. banka, ozi. ustno g. Ljubici Cingerli, Maribor-Putnik.

Prijavnine ni. Naknadne prijave se sprejemajo do sobote zvečer do 20. v Senjorjevem domu proti prijavnini 5.— din.

Srednjeholaki dvoboj Maribor-Zagreb v alpski kombinaciji dne 4. in 5. II. pri Senjorjevem domu na Pohorju. V soboto in nedeljo 4. in 5. februarja bo pri Senjorjevem domu prva medmestna smučarska tekma srednjeholaki Maribor-Zagreb. Tekmovala bo 10 zastopnikov vsakega mesta v slalomu in smuku. Slalom bo izveden v soboto s startom ob pol 10. na 600 m dolgi progi z višinsko razliko 600 m pri Senjorjevem domu. Smuk bo skupno z medkлубskim tekmovalcem v nedeljo dopoldne s startom ob 10. uri pri Ribniškem jezeru ter s ciljem nad kamnomolom v Josipdolu pri Ribnici na Pohorju. — Ekipi bodo tvorili najboljši smučarji Maribora in Zagreba, med njimi tudi nekaj znanih prvakov. — Zmagovalno moštvo dobi častno diplomu, prav tako tudi trije prvoplasirani.

Minister za telesno vzgojo pokrovitelj tekem za državno prvenstvo v alpski kombinaciji v Ribnici na Pohorju. Jugoslovenska zimsko-sportna zveza je poverila izvedbo državnega prvenstva v alpski kombinaciji Mariborski zimsko-sportni podzvezi. Tekmovanje v smuku in slalomu bo 4. in 5. marca v okolici Ribnice in Senjorjevem domu na Pohorju, in sicer 4. marca ob 13. smučarska tekma na standardni progi Jezerski vrh—Ribnica na Pohorju, 5. marca pa tekmovalci v slalomu v neposredni bližini Senjorjevega doma z začetkom ob 9. uri. Na prošnjo Mariborske zimsko-sportne podzveze je sprejel pokroviteljstvo nad to prireditvijo minister za telesno vzgojo g. Ante Mastrovic, ki je obenem objavil, da bo po možnosti tudi sam obiskal prireditve.

Motoklub Ilirija poziva članstvo, da se udeležijo pogreba pokojne g. Katarine Volkar, matere našega zaslužnega člana g. Franca Volkarja. Pogreb bo danes ob 15. izpred hiše Zalosti Poljanska cesta št. 9. Upravni odbor MK Ilirije.

Motoklub Ilirija. 26. redni letni občni zbor Motokluba Ilirije bo dne 16. februarja t. l. v posebni sobi restavracije »Sla-

mič« s običajnim dnevnim redom. Začetek obnega zbor bo ob 20. V slučaju, da občni zbor ob tem času ne bi bil sklepčen, bo zbor ure pozneje nov občni zbor, ki bo sklepčen ne glede na število udeležencev Odbor.

SK Reka. Drevi seja u. o. v gostini Oblik na Tržaški cesti. V četrtek ob 10. sestanek nogometne sekcije na igrišču (v garderobi).

Snežne razmere

Poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru SPD in JZSS

z dne 30. I. 1939

Kranjska gora-Vrhiš 1523 m: —6, delno oblačno, 110 cm snega, pršič

Pokljuka 1300 m: —3, delno oblačno, 90 cm snega, pršič

Bohinj »Zlatogor« 530 m: —1, delno oblačno, 15 cm snega, osrenjen

Dom na Komni 1520 m: —5, sončno, 190 cm snega, pršič

Dom na Voglu 1540 m: —4, sončno, 190 cm snega, pršič

Gorjuše 1000 m: —2, oblačno, 50 cm snega, pršič

Koča na Zelenici 1534 m: —4, delno oblačno, 200 cm snega, pršič

Radovljica: 0, oblačno, 10 cm snega, osrenjen

Mariborska koča in Pohorski dom 1030 m: —2, oblačno, 45 cm snega, osrenjen

Senjorjev dom 1522 m: —4, delno oblačno, 110 cm snega, pršič

Peca 1654 m: —1, delno oblačno, 75 cm snega, osrenjen

Rimski vrelci 530 m: —2, oblačno, 20 cm snega

Koča pod Kopo 1377 m: —7, delno oblačno, 120 cm snega, pršič

Koča na Smrekovcu: —5, oblačno, 120 cm snega, pršič

29. I. 1939

Koča na Pesku 1382 m: —7, oblačno, 110 cm snega, pršič

Gospodarstvo

Pred povišanjem železniških blagovnih tarif

Kakor je znano, je bila lani izvedena tarinarna reforma, ki je prinesla delno povišanje železniških blagovnih tarif zlasti na srednje oddaljenosti. Pred izdajo nove blagovne tarife so bila, kakor znano, obširna posvetovanja in so končno naši gospodarski krogi pristali na delno povišanje v pričakovani, da bo s tem tarinno vprašanje odstavljeno z dnevnega reda. Od tedaj še ni poteklo leto in zopet javljajo iz Beograda, da se v generalni direkciji državnih železnic proučuje vprašanje povečanja dohodkov od železniškega prometa. Baj je povišanje tarif potrebno zaradi tega, da se krijejo izdatki za predvidene večje investicije pri obnovi in povečanju voznega parka. Po informacijah iz prometnega ministrstva bo novi proračun prometnega ministrstva glede izdatkov povečan za okrog 280 milijonov dinarjev v primeri s sedanjim proračunom. Da se doseže kritje za te povečane izdatke, so v generalni direkciji izdelali predlog, da se povišajo

stopnje železniške blagovne tarife. To povišanje blagovne tarife bi znašalo v primeri s sedanjo tarifo 5 do 10%.

V generalni direkciji državnih železnic pa glede obsega in načina povišanja dohodkov od blagovnega prometa še ni izdelan končni predlog, ker obstajajo v tem pogledu še različna naziranja. Vsekakor je pričakovati, da bo predlog za povečanje blagovnih tarif spričlo lanske tarinne reforme izzval v gospodarskih krogih odločne ugovore. Zato bi bilo prav, da bi merodajni faktorji prej konzultirali gospodarske organizacije v naši državi, da ne bi prišlo do definitivne odločbe v tem vprašanju, preden se ne konzultirajo interesi in tarinni odbor. Predlog je treba temeljito preučiti, kajti po priznanju samih uradnih činilcev ni gospodarska situacija v naši državi v sedanjem trenutku primerna za povišanje bremen, saj je nastopila v večini gospodarskih panog precejšnja stagnacija.

Prispevki za nezgodno in bolniško zavarovanje so v 15 letih dosegli skoro 5 milijard

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu objavlja v »Službenih novinah« svoje zaključne račune za leto 1937. Iz teh zaključnih računov je razvidno, da je Suzor zključil svoje račune za preteklo leto v obeh panogah zavarovanja brez deficita. V panogi nezgodnega zavarovanja je Suzor po osmih deficitnih letih prvokrat zabeležil poslovni višek v znesku 2,67 milijona din. V bolniškem zavarovanju pa beleži v letu 1937 poslovni višek v znesku 10,38 milijona din. Poslovni rezultati obeh panog delavskega zavarovanja so bili v zadnjih 10 letih naslednji (v milijonih din):

	nezgodno zavarovanje	bolniško zavarovanje
1928	+ 0,9	+ 24,9
1929	—14,7	+ 12,7
1930	—11,8	— 3,8
1931	— 5,5	—31,2
1932	— 2,7	+ 7,0
1933	— 1,1	+17,3
1934	— 8,9	+ 7,9
1935	— 9,2	— 3,0
1936	—15,2	+ 1,4
1937	+ 2,7	+10,4

V panogi nezgodnega zavarovanja je imel Suzor v zadnjih 10 letih 69,1 milijona din poslovnega primanjkljaja in 3,6 milijona din poslovnega viška torej v celoti deficit 65,5 milijona din. Od leta 1922 naprej pa znaša celotni primanjkljaj 71,8 milijona din.

V panogi bolniškega zavarovanja je znašal v zadnjih 10 letih poslovni višek 80,6 milijona din in poslovnih primanjkljaj 38,0 milijona din, kar da saldo poslovnega viška v višini 42,6 milijona din. Od leta 1922 naprej pa je znašal po odbitku poslovnih primanjkljajev, poslovni višek 116,3 milijona din.

Prispevki

Osrednji urad za zavarovanje delavcev je te dni izdal tudi obsežno publikacijo pod naslovom »Petnaest godina Središnjeg ureda za osiguranje radnika 1922—1937« iz katere posnemamo naslednje zanimive podatke.

Nezgodni prispevki so se v zadnjih letih znatno dvignili in so leta 1937 dosegli rekordno višino 94,1 milijona din. Poleg tega pa so znašali v nezgodnem zavarovanju dohodki od obresti 10,1 milijona din in dohodki od nepremičnin 10,8 milijona din. Bolniški prispevki so znašali v letu 1937 329,0 milijona din in so prav tako dosegli največji dosedajni letni znesek. V zadnjih 10 letih so znašali prispevki za nezgodno in bolniško zavarovanje kakor sledi (v milijonih din):

	nezgodno zavarovanje	bolniško zavarovanje
1928	67,9	279,2
1929	70,2	296,4
1930	71,4	305,5
1931	71,9	293,6
1932	57,2	261,8
1933	62,4	258,6
1934	64,9	259,9

1935 62,6 261,2
1936 74,0 288,3
1937 94,1 329,0

V primerj z najslabšim letom 1932, so se leta 1937 prispevki v nezgodnem zavarovanju povečali od 57,2 na 94,1 milijona din, to je za 36,9 milijona din ali za skoro 65%. V bolniškem zavarovanju pa smo imeli najnižje prispevke leta 1933, namreč 258,6 milijona din, medtem ko so lani znašali 329 milijonov din tako da znaša povečanje preko 27%.

Od celotnih pobranih bolniških prispevkov v zadnjih 15 letih v višini 3913 milijonov din odpade na bolniške prispevke, ki jih je pobral okrožni urad v Ljubljani 589,8 milijona din. Beograjski okrožni urad je v tem razdobju pobral 578 milijonov din, zagrebški 475 milijonov, osiješki 256 milijonov, sarajevski 179 milijonov itd.

Od privatno društvenih blagajn pa je pobral zagrebški Merkur 186,5 milijona din, ljubljanski TBPD pa 54,9 milijona din.

Dajave

Na hranarini je bilo v 15 letih izplačano zavarovanec 1028 milijonov (od tega okrožni urad v Ljubljani 168,9 milijona din in TBPD 12,4 milijona din), za poročniške podpore je bilo izplačanih 278 milijonov (Ljubljana 54,7, TBPD 2,4), za zdravniške stroške 434 milijonov (Ljubljana 63,1, TBPD 12,5), za zdravila 483 milijonov (Ljubljana 54,8, TBPD 8,6), za stroške v bolnišnicah 438 milijonov (Ljubljana 78,2, TBPD 5,2), za stroške kopališč in sanatorijev 217 milijonov (Ljubljana 24,4, TBPD 2,1) za zobno nego 55,6 milijona din (Ljubljana 10,9, TBPD 2,6), za vzdrževanje ambulatorijev 107 milijonov din (Ljubljana 13,8, TBPD —), za pogrebne, ne 41 milijonov (Ljubljana 5,5, TBPD 0,5), upravnih stroškov pa so znašali v tem razdobju 710 milijonov (Ljubljana 100,4, TBPD 5,8).

3 in pol milijarde prispevkov v 10 letih

V zadnjih 10 letih, to je od leta 1928 do 1937, so znašali vsi prispevki nezgodnega zavarovanja 697 milijonov in vsi prispevki bolniškega zavarovanja 2834, nezgodni in bolniški prispevki pa skupaj 3 milijar. de 531 milijonov. Od leta 1922 naprej pa so dosegli nezgodni prispevki 977 milijonov in bolniški prispevki 3913 milijonov, skupaj torej 4890 milijonov.

Poslovanje posameznih uradov v zadnjih 15 letih

Od posameznih krajevnih organov Suzorja je zabeležil od leta 1922 naprej najugodnejši celotni rezultat okrožni urad v Beogradu, ki je od početka svojega poslovanja zabeležil poslovni višek 47,8 milijona din. Na drugem mestu je okrožni urad v Ljubljani, ki je imel od leta 1922 13,7 milijona din poslovnega viška. Potem sledi zagrebški Merkur s poslovnim viškom 9,1 milijona din, okrožni urad v Banja Luki s poslovnim viškom 6,6 milijona din, okrožni urad v Novem Sadu s poslov-

nim viškom 5,6 milijona din, ukinjeni okrožni urad v Vršcu s poslovnim viškom 4,0 milijona din, okrožni urad v Nišu 3,7 milijona din, TBPD v Ljubljani poslovni višek 3,4 milijona din itd.

Največji poslovni primanjkljaj pa je v 15 letih delavskega zavarovanja zabeležil okrožni urad v Splitu, namreč 18,9 milijona din. Potem sledi okrožni urad v Dubrovniku s celotnim primanjkljajem 9,9 milijona din, okrožni urad v Karlovcu s primanjkljajem 8,0 milijona din, okrožni urad v Osijeku s primanjkljajem 5,5 milijona din, okrožni urad na Sušaku s primanjkljajem 5,1 milijona din, okrožni urad v Zagrebu s primanjkljajem 4,4 milijona din itd.

Ustanovitveno gibanje v lanskem letu

Po uradnih podatkih je bilo lani v naši državi ustanovljenih 59 delniških družb (predl. 47. leta 1936. 44) z glavnico 1064 milijonov din, medtem ko je leta 1937. znašala glavnica novo ustanovljenih družb 130 milijonov, leta 19

Razdejanje treh minut

Kaj poročajo očividci o potresni katastrofi v Čilu

Kar je ostalo živih, objokujejo mrtve in pomagajo

sežigati mrliča,

kajti odvažanje trupel in kopanje grobov je nemogoče. Ljudje spijo na prostem v vijaških šotorih. Skoro vsak se boji stopiti v hišo. Povsod so na delu sanitetne kolone. Zdravniki so obilno zaposleni. Izvrševati morajo po 40 do 50 operacij na dan, in to večinoma brez narkoze, ker primanjkuje medikamentov. Bolnike negujejo v zasilnih lazareti. Mnogo držav je ponudilo svojo pomoč. Anglija je naročila svojima križarkama »Exeter« in »Ajax«, ki sta bili v bližini čilske obale, naj takoj dasta svoje zdravnike in zdravila na razpolago ponesrečencem. Ameriške Zedinjene države so poslale v Čile 80 tisoč ampul

seruma proti tetanusu.

Po ulicah razdejanih mest se širi strašen smrad zaradi velike vročine. Mrlič razpada. Polivajo jih z razkuževalnimi sredstvi. Vlada je zasegla vse zasebne avtomobile, ki morajo biti na razpolago vojaštvu in zdravstveni službi. Vsaka oseba, ki ni pristojna v potresno ozemlje, a jo zasačijo v teh krajih, mora plačati v blagajno za ponesrečence tisoč pezo globo. Mestna uprava v Chillanu je odredila popis vseh, ki so ostali pri življenju. Na ta način bodo skušali dognati število žrtev. Mesto je šlo pred potresom 40 tisoč prebivalcev, v Concepcionu jih je bilo 80 tisoč, v Parallu pa 15 tisoč. Poleg teh so najhujše poškodovane naselbine: Miraflores, Longavi, San Carlos in Talcahuano. Ognjišče potresa, ki je trajal po uradnih vesteh

tri minute,

je bilo med Concepcionom in Chillanom. Ljudje so pobiti. Nekaj poročevalcev javlja, da so mu prizadeti pri odhodu stisnili v roko kakšnih 500 dopisnic in pisem s kratkimi pretresljivimi sporočili: »Otrok hudo ranjen« ali: »Oče zblaznel« ali: Carlo in žena ubita«.

Podoba s sodobne vojne

Tako je izgledal zadnji obrambni pas španske republikanske vojske pred Barcelono

Svetilka zoper bolezn v vratu

V skandinavskih deželah so se obolenja dihalnih organov in v vratu letos pojavila v dosti večjem številu nego kdaj prej. V Kodanju je toliko obolenj te vrste, da bolnišnice ne morejo sprejeti več vseh bolnikov.

V Oslu menijo sedaj, da so našli učinkovit pripomoček zoper takšne bolezni, in sicer v podobi »sterilizirane svetilke«, ki so jo uvedli v svojih poslovnih prostorih. Ob vsakem okencu, kjer imajo njeni uradniki opravka s strankami in kjer obstoj torej nevarnost okužitve z bacili, je dala namestiti takšno svetilko.

To so znane steklene cevi, ki svetijo s slabotno modrikasto svetlobo in izžarjavajo ultravijoličaste žarke. Ti žarki ubijajo vse bakterije in varujejo na ta način uradnike pred okužitvijo. Učinkujejo pa, vsaj za kratek čas, tudi na stranke. Priprava se je, kakor videti, tudi v resnici obnesla. Doslej je obolelo le prav malo uradnikov te banke.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Če še ne veš, zdaj izveš

da imajo največji viseči most na svetu v Ameriki, in sicer v New Yorku. Imenuje se: Brooklyn Bridge; da prihaja ime »jazz« od zamorskega plesalca Jasba Browna; da pomeni »Evrazija« skupno ime za Azijo in Evropo; da imamo v Evropi tri vulkane: Etno, Vezuv in Stromboli; da se nahaja največ mostov v Benetkah; da je bil Kristus razpet na križ 1.28. oziroma 29. po našem štetju.

Malarija na Kitajskem

Po vesteh iz Šanghaja razsaja v kitajski provinci Fukien epidemija malarije. Doslej so našli nad milijon bolnikov s to boleznijo. Ker ni v deželi niti zdravnikov niti zdravil, se malarija širi in tudi smrtni primeri se množijo. Nekateri menijo, da ta kužna bolezen nima značaja prave malarije, ampak je to malarija v zvezi s tifusom.

Drugi kapitan Železne garde

Kakor poročajo iz Bukarešte, je bil te dni drugi kapitan Železne garde, Codreanu naslednik univ. prof. Cristesco (slika) ustrelen v spopadu z detektivni rumunske policije

Streli v Mayerlingu

Ob petdesetletnici smrti Rudolfa in Mary Večere

Včeraj, v ponedeljek 30. januarja, je minilo petdeset let, odkar so našli v lovskelem gradiču Mayerlingu pri Dunaju mrtva avstrijskega prestolonaslednika Rudolfa in njegovo ljubico Marijo Večero. V tedaj še mogočni in navidez trdni habsburški vladavini je ta dogodek zbudil silen poplah...

Rudolf in vojaškem odru

Prva vest, ki je bila sporočena svetu o tragediji v Mayerlingu, je govorila ljudem, da je princa zadela kap. Šele deset dni po dogodku je uradno glasilo dunajske vlade v svojem neslužbenem delu objavilo beležko, da je sin Franca Jožefa sam končal svoje življenje. O smrti baronice Marije Večere pa ni smela javnost izvedeti niti besedice. Cenzura je neumnostno pletila liste, ki so hoteli pisati o tem, policija pa je zalezovala in zapirala ljudi, ki so šušljali o Rudolfovi ljubezni. Za vsako ceno so hoteli prebivalstvu prikriti dejanski stan mayerlinške tragedije. Očividci dogodka so bili prisiljeni k najstrožji molčečnosti, dokumente z avtentičnimi poročili o drami pa so uničili.

Truplo mladostne kraljevičeve ljubice so iz Mayerlinga naskrivaj odpeljali v Heiligenkreuz, kjer so ga pokopali na samotnem samostanskem vrtu. Spravili ga niso niti v rakev, marveč so ga posadili v zaprto kočijo, ki je vozila mrliča kakor živega človeka v črno jamo. Rudolfa pa so odpeljali na Dunaj, kjer so ga položili v grobinsko grobnico Habsburžanov pri kapucinih. Ta pogreb se je izvršil po natančnem predpisu španskega ceremoniala in z vsemi cerkvenimi častmi.

Vsi ti ukrepi so vplivali na to, da se je splela okoli mayerlinške tragedije legenda, ki je z veliko tajnstvenostjo ovijala protagoniste te nenavadne drame. V teku časa je nastala tudi obsežna mayerlinška literatura, ki ni vznikala samo na tleh habsburške monarhije. Pojavljala so se nenehoma nova tolmačenja o Rudolfovem koncu. Še nedavno je izdal baron Lafaurie v Franciji spis, ki obravnava to smrt. Knjiga je doživela fantastične naklade, po katerih so segali zvedavi ljudje. A kljub temu danes nihče ne verjame, da je Rudolfa ubil stric Marije Večere Aristid Baltazzi s šampanjsko steklenico, in sicer zato, da bi maščeval deklško čast oskrnjene nečakinje. Tudi pripovedki, da je postal Rudolf žrtev gozdarja, katerega je zapeljal ženo, ne verjame danes nihče več...

Zgodovinarji novejših dob prihajajo do zaključka, da se v Mayerlingu sploh ni

Hripa v ČSR

Kakor poročajo iz Prage, razsaja v ČSR hripa, ki je zajela izredno veliko število prebivalstva. Šole so zaprte, gledališča tudi, pisarne so mnogokje prazne. Posebno hudo je v Brnu, kjer imajo okoli 50 tisoč bolnikov. Edina tolažba je v tem, da poteka bolezen razmeroma lahko. Doslej je umrlo samo pet oseb, bolezen pa se še vedno širi.

Smrt ameriškega učenjaka

V Cambridgeu, Massachusetts, je umrl slovit strokovnjak za metalurgijo in bivši profesor Hawardovega vseučilišča Albert Sower, učenjak svetovnega slovesa in avtoriteta v vseh vprašanih kovinarstva. Med svetovno vojno je bil Sower kot strokovnjak v službi francoske vlade. Učalkal je 76 let.

Meka dobi elektriko

Vladi Egipta in Saudove Arabije sta se sporazumeli glede dobave električnega toka svetemu mestu Mekki. Ko bo v Mekki gorela povsod elektrika, dobi takšno razsvetljavo tudi ostala Arabija.

Izsleden poštni tat

V Lausanneu je izginila te dni poštna vreča s 50 tisoč franki. Policija je uvela strogo preiskavo in je kmalu izsledila tat, nekega 25letnega Fumeta iz Zeneve. Mož ima na vesti več sličnih tatvin. Ukradeni denar so skoro v celoti našli.

Zanimivosti o Rimu

Od 1. 1914 se je število njegovega prebivalstva podvojilo

Po najnovejših statističnih podatkih ima Rim 1 milijon 240 tisoč prebivalcev. V primeri z 1. 1914, ko je imel samo 600 tisoč prebivalcev, se je njegovo prebivalstvo podvojilo. Seveda pa se je Rim povečal v dobrih meri na račun priključitve okoliških občin.

Laško bi dejali, da skoro ni mesta na svetu, ki bi v pogledu demografije delalo takšne skoke kakor italijanska prestolnica. Rim je bil v dobi Romula in Rema mesto povsem poljedelskega značaja. Pod Cezarjem je imel milijon prebivalcev, pred tisoč leti je bil mesto srednje velikosti, na koncu srednjega veka je bil mesto živino-

rejcev, v renesančni dobi je štel stotisoč ljudi, danes pa je zopet nad milijonsko mesto.

Konec 1. 1870, ko je postal prestolnica zedinjene Italije, je štel Rim 226 tisoč prebivalcev, toda že proti koncu 19. stoletja se je prebivalstvo dvignilo na 460 tisoč ljudi. In še nekaj zanimivega. Leta 1858 je bilo 73% rimskega prebivalstva pristno rimskega porekla. Lansko leto pa je štetje pokazalo, da se ponaša s pristnim rimskim poreklom med današnjimi prebivalci Rima samo nekaj nad 32 odstotkov Rimljanov.

Baronica Mary Večera

ANEKDOTA

V Rodinov atelje je prišel nekoč moški, ki se je silno zanimal za način kiparskega dela. Med drugim je vprašal Rodina, ali je res tako težko izklesati iz kamna kip.

»Težko ni«, je menil Rodin, »vsač, ki je v tem poslu izvežban, lahko uspe, če zadene pravo.«

»In kako se zadene pravo?« je vpraševal radovedni obiskovalec dalje.

»Na ta način, da se kamnu odbije vse tisto, kar ne spada h kipu...«, je dejal Rodin.

VSAK DAN ENA

On: »Draga moja, saj sva si vendar obljubila, da ostane najina zaroka tajna stvar.«

Ona: Res je tako, toda neka prijateljica me je včeraj vprašala, kdo je tisti idiot, ki me hoče za ženo, pa sem ji povedala tvoje ime!«

(»Rusche«)

Begunski kruh je najgrenkejši...

Na levi: Katalonski begunci iz Španije so prispeli do francoskih obmejnih straž v Perthusu — Desno: V vojni trpe veliko gorje tudi žene in otroci

Kulturni pregled

Dvajsetletnica ljubljanske drame

Naše dramsko gledališče bo v dneh od 2 do 7. februarja slavilo dvajsetletnico svojega samostojnega življenja v lastnem poslopiju in obenem dvajsetletnico smrti našega dramatika Ivana Cankarja. V zvezi s tem obležitima pripravilo vrsto prireditev, ki naj slavnostno poudarijo njun kulturni pomen.

Dne 2. februarja ob 11. uri bo odkritje Cankarjevega poprsja v vestibulu drame. Govori upravnik Narodnega gledališča g. Oton Župančič. Koj nato sledi akademija z uvodnim govorom predsednika Društva slovenskih književnikov g. Frana Koblerja. Spored akademije obsega sledeče odlomke iz Cankarjevih del: 1. Fant je videl rožo čudovorno... Recitira Sl. Jan. 2. Podoba iz sanj. Uvod. Recitira C. Debevec, 3. Grešnik Lenart. Odlomek. Recitira M. Šarčeva, 4. Zgodbe iz doline Sentjorjanske. Pesem. Odlomek. Recitira S. Jan, 5. Kurent. Odlomek. Recitira C. Debevec, 6. Hlapec Jernej. Odlomek. Recitira I. Levhar, 7. Velika nedelja. Odlomek. Recitira Marija Vera, 8. Kurent. Sonetje. Recitira S. Jan.

Zvečer ob 20. uri bodo igrali Cankarjevo dramo »Hlapci« v režiji Cirila Debeveca. 3. februarja ob 15. uri bo vpriporjena igra F. S. Finžgarja »Veriga« v režiji Milana Skrbinaška kot dijaška predstava 4. februarja ob 20. uri bo na sporedu žaloigra Otona Župančiča »Veronika Deseniška« v Debe-

čevi režiji. 5. februarja ob 15. uri bodo ponovili delo Pavla Golie »Dobruža«, v režiji prof. Šesta, ob 20. uri bodo igrali sodobno dramo »Potopljene svete«, delo prof. dr. Stanka Cankarja. Režija je Debeveca.

6. februarja ob 15. uri bo na sporedu mladinska igra Golie »Snežulčica« kot brezplačna predstava za ljudskošolske učence, ki se niso imeli doslej prilike obiskati kako mladinsko igro v našem gledališču.

7. februarja ob 20. uri bo gostovanje Narodnega gledališča iz Maribora v režiji g. Koviča »Cankarjevo dramo« »Kralj na Betajnovi«.

Občinstvo opozarjamo zlasti na pomen gostovanja mariborskega Narodnega gledališča, ki bo nastopilo s svojim ansambлом in nam v Cankarjevem učinkovitem delu pokazalo svoje vrline in uspehe dosedanjega umetniškega razvoja. Prvič v teku dvajsetih let se bo nudila gledališkemu občinstvu slovenskega kulturnega središča že dolgo zaželena prilika, da vidi na odru ljubljanske drame celoten igralski ansambel Maribora. Želeti bi bilo, da bi postalo to gostovanje, prirejeno v okviru slavnostnih dni ljubljanske drame, začetek tesnejšega sodelovanja med obema slovenskima gledališčema, izmed katerih opravlja mariborsko prevažno kulturno nalogo na naši severni meji.

Zapiski

KONCERT JUGOSLOVENSKE

GLASBE V PARIZU

V petek zvečer je več francoskih postaj s pariško PTT na čelu prenašalo koncert jugoslovenske glasbe. Dirigiral ga je ravnatelj beograjske opere Stevan Hristić, igral pa francoski nacionalni orkester v dvorani pariškega konservatorija. Na obilnem sporedu so bile Hrističeve, Dobroničeve, Bravničarjeve in Škerjančeve skladbe, za zaključek pa še mogočna Balkanofonija Slavenskega. V odmoru je francoski predavatelj podal kratek očit jugoslovenske preteklosti, nanizal nekaj prav značilnih podrobnosti naše skupne usode, nato pa navedel glavne življenjske podatke o predvajanih skladateljih. Prav krepko je karakteriziral vsakega posebej in mu odmeril njegovo mesto. Njegova opazka o splošnoevropskih vplivih na našo glasbo je zadel a črno. Do Bravničarja, torej pri prvih dveh predvajanih skladateljih Hristiću in Dobroniču je bilo namreč kar malo čuti jugoslovenske glasbe, oziroma tistega fokiornega občutja, ki ga smatramo za izrazito našega. Šele Bravničarjeva Belokrajina, ki je ta večer doživela svojo prvo izvedbo, je mogla francoskim poslušalcem zbuditi vtiske neke nove, pristno jugoslovenske glasbe. Po svojem slogu se Belokrajina ne oddaljuje od drugih Bravničarjevih skladb na naše narodne motive. Tehnično je pa brez dvoma višje Bravničarjevega dosedanjega dela. Iz preprostih belokrajinskih popevk je zgradil mogoč simfoničen pesem, pesem naše grude. Tako si nekako predstavljamo Cankarjevega Kurenta, da je igral po naši lepi slovenski zemlji.

V drugem delu koncerta je orkester zaigral najprej Škerjančev Preludij za godalni orkester nato Andante semplice iz njegove prve simfonije. Obe sta zgrajeni na izrazitih lastnih temah, ki jih skladatelj obdeluje v modernem francoskem slogu. Škerjanec je že dozorl do popolnoma samostojne osebnosti, ki črpa predvsem iz lastne invencije.

Na koncu se je orkester razgledal v Bal, kranfonij skladatelja Slavenskega, ki smo jo svoj čas slišali tudi v Ljubljani. Brez dvoma mogoča skladba, zgrajena v obliki suite pesmi in plesov posameznih balkanskih narodov. Koncert je prenašala tudi beograjska postaja. V Sloveniji smo ga razširili poslušalci naravnost iz Pariza. Prenos je bil namreč prav dober. Francoski poslušalci so mogli s tem koncertom dobiti prav pristen vpogled v pestro glasbeno snovanje našega naroda.

Dr. B.

Fran Lipah, režiser in igravec ljubljanske drame, je imel v soboto v knjižarni Akademski založbe predavanje o svojih gledaliških zgodbah. V obliki vselega in s pristnim slovenskim humorjem, t. j. z zabavljivostjo prežetega kramljanja je običajno najprej s svojimi kritiki in nato povedal marsikaj zabavnega iz gledališkega zakulisja, vse skupaj pa zabelil z novimi anekdotami in porednimi opazkami, ki so navzočnim občinstvu prijetno zabavale. Ne dvomimo, da je s svojim kramljanjem vzbudil marsikateremu poslušalcu apetit po svoji knjigi in tako dosegel namen predavateljskega nastopa.

Dr. France Mesence, nedavno imenovan spomeniški konservator za Slovenijo, je priobčil v »Dodatku Starinaru« (III. serija) knjiga 13. Beograd, v cirilici) razpravo »Iskopavanje Carličina Grada kod Lebara g. 1937«. Razprava je izšla tudi kot poseben odtis. V nji podrobno poroča o rezultatih izkopavanja, ki se je vršilo pod vodstvom akademika prof. dr. Vlad. R. Petkovića in ob avtorjevem sodelovanju na terenu, kjer so leto prej odkrili veliko baziliko in mavzolej. Razprava je opremljena s številnimi slikami in z nekaterimi tlorisi. Na terenu so bila antična in zgodnjebizantinska sedišča, katerih središče je bil stari Carličin Grad. Dosedanja izkopavanja, pri katerih se je udeleževal tudi naš slovenski znanstvenik, so prinesla za znamenit arheološki material.

Kaj pripadajo slovenske založbe? Založba »Hram« je pravkar izdala svoj knjižni program za l. 1939—40. Tu napoveduje roman Boleslava Prusa »Emancipiranec« v prevodu dr. J. Glonarja, A. J. Cronina roman »Zvezde gledajo z neba« v prevodu Petra Donata, Fridrika Gagera »Cesto« v prevodu Ivana Zorca, Georgesa Bernanosa »Dnevnik vaškega župnika« v prevodu Jakoba Šolarja in Franca Werfla biografski roman o Verdiju v prevodu R. Kresala.

Nov glas o jubilejni številki »Mislil in delal«. V januarjem zvezku revije »XX vek« je izšlo poročilo o decembrski števil-

ki »Mislil in delal«. Pisec (R.S.) pravi o zvezku, da je sicer »najvišje pažnje obrabano Dravsko banovino i slovenačkim prilikama, — ali uvek u vezi i s obzirom na državnu i narodnu celinu.« Nato pisec na kratko karakterizira posamezne važnejše prispevke in sklepa svoje poročilo z načelnimi stavki iz zaključne besede uredništva.

Beograjska revija »Vidice«, katere urednik je Milan Marjanović, je nastopila svoj drugi letnik z vsebinsko obilno 1—2 številko. V uvodniku »Putevi duhovne obnove« razglablja urednik zvezo današnje krize z duhovnimi gibanji in poudarja pomen religije kot obnovitvene sile, priznava pa tudi potrebo »rekrutiranja« sedanjega verstva. Prof. dr. Peter Skok je prispeval zanimivo kulturno zgodovinsko primerjavo »Hrvat i Srbi«, ki v nji z zgodovinskega zvešča razlaga nesporazum med Srbi in Hrvatmi. Dr. Milan Budimir označuje »Tri junasta naroda hrvatskoga«, dr. Radmilo Belić pa razglablja »Hrvatsko pitanje pred dilemami političkih avtonomij«. Izmed ostalih člankov naj pobej omenimo predavanje Nika Bartulovića o Karlu Capku z dodatkom »Capkov duhovni ananet«, dr. Prvoslav Grisogona predavanje o dr. Antji Trumbiću, Branka Vrnkovića članek »Etoš rada«, Luke Smolake prispevek o pisateljici Semi Lagerlöf, Djure Vilovića značilni članek »Zbog slovinstva nestalo Kacića« ki kaže, kako sedanja politična propaganda med hrvatskimi kmeti uničuje stare kulturne tradicije in s tem znižuje kulturno višino ljudstva. Tudi ostali del številke je izpolnjen z zanimivimi članki, poročili in zapiski.

Zadružni koledar za leto 1939, so izdali Zadruga državnih uslužbencev in železničarjev v dravski banovini. Koledar je prav lepo opremljen, naslovno stran in vinjete za posamezne mesece je izdelal slikar H. Smrekar. Vinjete ponazarjajo zadružno ideologijo in jih pojasnjujejo primerni izreki. — Vsebinsko koledarja je prikojen zadržni misli in potrebam čitateljev. Članek ki so največ izpod peresa naših znanih strokovnjakov s področja zadružništva, vzgoje, gospodarstva, je pa tudi nekaj leposlovnih prispevkov in praktičnih nasvetov. Koledar je izšel v nakladi 16.000 ko, madov, pod uredništvom dr. Leopolda Benka.

Praska Slovanska knjižnica je dobila edinstveno zbirko literature o Ivanu Meštroviču. Kulturni urednik bivše »Prager Presse« A. St. Mägr je skoraj dve desetletji skrbno zbiral vsi literaturo o Meštroviču, vstevši članke v dnevniki, razstavne kataloge, kritike itd. To edinstveno zbirko je sedaj podaril praški Slovanski knjižnici.

Za novega predsednika Češke akademije znanosti in umetnosti je bil izvoljen kot naslednik odstopivšega skladatelja J. B. Foersterja vodilni češki zgodovinar prof. dr. Josef Šusta. Prof. Šusta je široko razgledan znanstvenik, avtor cele vrste knjig iz starejših in novejših čeških zgodovine. Njegovi najbolj znani spisi so »Dvě knihy českých dějin«, »Dějiny nového věku«, »Soumrak Přemyslovců«.

Dvajsetletnica Masarykovy univerze v Brnu. Brnsku kulturni krogi so se te dni spominjali dvajsetletnice obstoja druge če, ške univerze, ki je bila po prevratu ustanovljena v Brnu in imenovana po Masaryku. Njen sedanji rektor je znameniti češki kritik in literarni zgodovinar prof. dr. Arne Novák. Na univerzi delujejo mnogi znameniti znanstveniki, ki uspešno tekmujejo s praškimi v delu za napredek in evropsko višino češke znanosti.

Literarna nagrada mesta Berlina je bila podeljena sudetskemu Nemcu Wilhelmu Pleyeru za knjigo »Bratje Tommahansovi«. Nagrada znaša 5000 mark.

Letošnje umetniške razstave v Italiji. Poleg razstave dela Leonarda da Vincija v Milanu in Paula Veronesa v Beretkah bo letos v Italiji še nekaj pomembnih razstav. Tako bo 5. februarja odprta v Rimu tretja razstava sodobne italijanske umetnosti. Trajala bo do 31. avgusta. Pokazala bo delo italijanskih kiparjev in slikarjev v zadnjih štirih letih. — Od maja do septembra bo v Bresciji razstava italijanskega renesančnega slikarstva, katere središče bodo dela štirih brescijskih rojakov, slikarjev Moretta, Romanina, Savolda in Foppa. — V Firenzah bo spomadi odprta razstava, ki bo pokazala življenje in kulturo tako zvane medicijske dobe. Razstava bo nameščena v palači Riccardi in združena s prireditvami Florentinskega glasbenega mojstva.

Kosla Todorova. Politika istorija savremene Bugarske« je izšla kot obsežna knjiga na 363 straneh v Beogradu. Modrapica je napovedala nedavno tudi slovensko izdajo te knjige.

Tone Zabkar aretiran

Poleg ljubljanske se za vlomilca zamlata tudi zagrebška in beograjska policija

Ljubljana, 30. januarja. Zadnje čase imajo organi našega kriminalnega oddelka v splošnem precej srečno roko. Drug za drugim romajo za zapah dolgo iskani tatovi in vlomilci, ki so strahovali mesto, okolico in podeželje.

S posredovanjem kriminalnega oddelka so orožniki te dni na Raki na Dolenjskem prijeli Toneta Zabkarja, zloglasnega vlomilca, ki so se zanj dolgo zanimali tudi varnostni organi v Zagrebu in Beogradu. S to aretacijo bo po vsej priliki pojasnjena tudi vrsta vlomov v Ljubljani in po okoliških vaseh, v katere je bil Zabkar po vsej priliki zapleten, obenem pa bo policija prišla na sled tudi njegovim pajdašem. Zabkar je star okrog 35 let in po poklicu mesarski pomočnik. Lani se je več mesecev mudil v Ljubljani. Detektivni so ga sicer poznali in so mu bili stalno za petami, vendar mu niso mogli dokazati ničesar, da bi ga mogli prijeti. Pozneje se je umaknil nekam v okolico, kjer je svoje posle nadaljeval skupno z nekim čevljarjem, ki je že od nekdaj vzdrževal zveze z vlomilci in nakradeno blago spravljaj v denar.

Kakor je policija dognala, je Zabkar v tem času vlomil v trafiklo poleg Piskarjeve pekarnice na Tyrševi cesti, od koder je odnesel za okrog 25.000 din tobaka, cigaret in kolkov. Plen je odnesel v svoje skrivališče, nato pa je kolke po malem skušal razprodati. Ker se je trafikantom v Ljubljani sumljivo zdelo, da neznani ljudje nudijo tolikšne množine kolkov po znižani ceni na prodaj, je Zabkar z vso zalogo odpotoval v Zagreb, kjer je v resnici večjo količino razprodal, dobros del kolkov pa je moral na koncu sežgati, ker so se mu pokvarili. Ko se je vrnil v Ljubljano, je Zabkar neke noči vlomil pri treh strankah v Turkovi hiši v Strelški ulici, kjer si je nabral za okrog 6.000 din raznega blaga, pa tudi nekaj gotovine. Vsa znamenja kažejo, da je Zabkar sodeloval še pri cel vrsti drugih manjših in večjih vlomov in tatvin, najbrž pa je imel svoje prste vmes tudi pri velikem vladu v neko stanovanje v Studentovski ulici, ki je pred meseci zbudil tako veliko pozornost in pri kateri, rem je bilo ukradenega za dobrih 50.000 din denarja in blaga. Policija je takrat prišla nekaj sumljivcev, samih dobrih Zabkarjevih znanecv, a jim ni mogla dokazati krivde. Zabkar je kmalu po tem vladu izginil iz Ljubljane in se umaknil v Zagreb in Beograd, kjer je prav tako zagrešil več vlomov in tatvin. Nakradeno blago je pošiljal na naslov nekih svojih znanecv na Dolenjskem.

Iz Zagreba, kjer se je zadrževal zadnji čas, je večkrat prihajal na Rako, kjer je doma, vendar se ni kazal po vasi, temveč se je skrivaj po zidanih v okolici. Ko je tako tudi pred dnevi prišel domov na obisk, so ga orožniki izsledili, aretirali in odvedli v Ljubljano, da položi obračun.

Naše gledališče

DRAMA

Torek, 31.: Zaprto.
Sreda, 1. februarja: Upniki, na plan. Red Sreda.

Četrtek, 2. ob 11.: Odkritje Cankarjevega spomenika in akademija. (Za akademijo cene od 10 din navzdol). Ob 20. Hlapci. Premiera. Premierski abonma.

Petek, 3. ob 15. Veriga. Dijska predstava po globoko znižanih cenah.

Sobota, 4.: Veronika Deseniška. Izven. Znižane cene od 20. din navzdol.

Nedelja, 5. ob 15.: Dobruža. Izven. Znižane cene od 20. din navzdol. Ob 20. Potopljene svete. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 6. ob 15. Snežulčica. Brezplačna mladinska predstava.

Torek, 7.: Kralj na Betajnovi. Gostovanje ansambla Narodnega gledališča iz Maribora. Izven.

Slavnostni dnevi ob 20letnici, odkar igra slovenska drama v lastni hiši in 20letnici Cankarjeve smrti bodo v ljubljanski drami od 2 do vstevši 7. februarja v teh dneh bodo uprizarili naslednja dela: Ivan Cankar: Hlapec Jernej. Veriga. Oton Župančič: Veronika Deseniška. Stanko Cankar: Potopljene svete in Ivan Cankar: Kralj na Betajnovi. To delo bo igralo Narodno gledališče iz Maribora v ljubljanski drami Na švednico dopolnje bo v ljubljanski drami odkritje Cankarjevega spomenika tako nato pa Cankarjeva akademija. Na kateri bo govoril predsednik Društva slovenskih književnikov prof. Kobier člani drame bodo recitirali odlomke iz Cankarjevih del. Pri odkritju Cankarjevega poprsja ki ga je napravil akademski kipar Nikola Pirnat, bo govoril upravnik Oton Župančič.

Polepšala se je v enem tednu

GUBE SO IZGINILE

MEHKA GLADKA KOŽA - DIVNA POLT

KAKŠNA JE BILA

KAKŠNA JE SEDAJ

Gospodična Drouet je preizkusila tako presenetljivo izpremembo svoje zunanosti v 8 dneh. Čitajte spodaj njeno lastno pismo, v katerem je točno pojasnjeno, kako je to dosegla in kako lahko to doseže tudi vsaka druga žena.

»Koma lahko sama sebi verjamem, piše gospodična Drouet, »ko gledam svoje fotografije, stare 8 in 10 dni. Imela sem bradve iz gube na čelu ter okrog oči in ust. Polt je bila vela in blede. Danes me vse prijateljice občudujejo ter z vidajo zaradi gladke čiste kože, na kateri ni niti ene gube. Vsem povem, naj uporabljajo hrano za kožo Tokalon — rožnato za noč belo pa za dan. Nekatere so se mi posmehovale, ker niso same poizkusile, zdaj so pa prav tako navdušene kakor jaz.«

Rožnata hrana za kožo Tokalon vsebuje Bloeel presenetljivi vitalni element mladosti, ki ga je odkril znameniti dunajski vseučiliški profesor. Uporabljajte rožnato hrano Tokalon za noč. Ona hrani in olepšava kožo med vašim spanjem. Koža postane čvrsta in re-

šena gub. Čez dan uporabljajte belo kremo Tokalon, ki napravi kožo svežo in jasno, razkroji zajedalce in zoži razširjene žilnice.

ZAJAMČENA VRNITEV DENARJA.

Vsaka žena, ki se posveti tej enostavni negi treh minut dnevno, lahko dobi gladko dekliško kožo ter svežo, krasno polt. Rezultat so v tisočih primerih bili tako presenetljivi, da lahko damo to brezpogojno jamstvo vrnitve denarja. Nabavite si še danes po eno tubo obeh krem Tokalon za hrano kožo. Uporabljajte jih 10 dni po navodilu. Če niste navdušeni od sijajnega, uspešnega rezultata, vrnite nam kremo, čeprav ste že polovico porabili in mi Vam v celoti nadoknadimo Vaš izdatek.

OPERA

Torek, 31.: Zaprto (generalka).
Sreda, 1. februarja: Lohengrin. Premiera. Premierski abonma.

Četrtek, 2. ob 15.: Gofica Marica. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20. Tosca. Gostovanje Vere Majdickeve in Josipa Gostića. Izven.

Petek, 3.: Jolanta. Gianni Schicchi. Red Četrtek.

Sobota, 4.: Frasquita. Red A.

Nedelja, 5. ob 15.: Pod to goro zeleno. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20. Evgenij Onegin. Znižane cene od 30 din navzdol.

Abonente reda Četrtek opozarjamo, da imajo ta teden zaradi praznika svojo redno predstavo v petek 3. februarja, in sicer »Jolanta« in Gianni Schicchi.

Premiera Wagnerjeve opere »Lohengrin« bo v sredo, pod taktirko dr. Svare in v režiji režiserja Primožiča. »Lohengrin« je bil že ponovno uprizarjen v operi, letošnjo izvedbo pa sta pripravila prej imenovana gospoda. Naslovno vlogo bo pel Franc in po skušnjah sodeč, bo to njegova najboljša vloga, kar jih je sedaj pel na našem odru. Elza je ga. Vidaličeva, Ortruda ga. Kogejeva. Kralj Henrik je ravnatelj Betetto, Telramund Janko, kraljev klicar Dolničar.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 31. ob 20.: Avtomelody. C. Premiera.

Sreda, 1. februarja: Zaprto.

Četrtek, 2. ob 15.: Matura. Ob 20. Vse za šalo.

SOKOL

Občni zbor konjiškega Sokola je pokazal prav zadovoljive uspehe društvenega dela. Delovanje je bilo posebno marljivo na področju telovadbe, o čemer smo se prepirali zlasti ob priliki letnega nastopa in telovadne akademije 1. decembra. Prav številni so oddelki dece in naraščajoč, pa tudi odrasli telovadci so z lepimi številom zastopali. Načelnik br. Nardin in načelnica s. Milojka Jerebova se neumorno trudita, da vzdržita telovadne oddelke na višku. Žal že več let docela pogrešamo gledaliških iger. Vzrok temu je, da društvo nima lastnega doma, a stari gledališki oder je postal neuporaben. Z veseljem smo pozdravili akcijo, ki jo vodi br. Polak z zbiranjem prispevkov za gradnjo sokolskega doma. V teku 30 mesecev bodo obvezanci prispevali 50 do 60 tisoč din. Prva dva obroka sta bila že pobrana. Izvoljen je bil stari odbor: starosta dr. Sbrizaj, podstarosta dr. Ivo Rudolf, načelnik Nardin, načelnica Jerebova in ostali funkcionarji.

Iz Litije

1.— Sokol v Litiji priredi tudi letos na pustno soboto 18. februarja svojo tradicionalno maskarado pod devizo »maskarada v peklu«. Pripravlja se že več pestrskih skupin »grešnikov«. Skesanim grešnikom in spokornikom pa bo mogoče priti tudi v vice ali celo v nebesa, če bodo na nalašč zato prirejeni precizni tehtnici pustili pravilno stehati svoja dobra in slaba dela. Tehtnica bo to natančno določila. Zato na pustno soboto 18. februarja vsi na »maskarado v peklu« v Litijo.

Zapustila nas je za vedno naša ljubljena soproga, skrbna mama, stara mama, tašča, sestra in teta, gospa

Katarina Volkar
ro. Bizjan
hišna posestnica in gostilničarka

Pogreb naše drage mame bo v torek 31. januarja 1939 ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Poljanska cesta št. 9, na pokopališče k Sv. Križu.
Maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.
LJUBLJANA, CELJE, dne 29. januarja 1939.

Globoko žalujoče rodbine:
A. VOLKAR, DULAR, dr. KESSLER, KESSLER in GORŠIČ

F. G.

Strel v grajski knjižnici

Roman

Meredithove oči so nehote poiskale moža, ki sta za njunima sedežema stala redarja. Lord Colchester je zrl preko glav vseh navzočih skozi veliki prostor; niti ni obrnil lica proti ženi, niti ni trenil z obrazom, prav kakor da ne bi bil razumel njene odgovora.

»Ali je izvrsten komedijant ali zaslepljen norec ali pa aristokrat do kosti?, je pomislil višji nadzornik. »Toda katero je pravo?«

Fawcett je bil prebledel kakor mrlič in bojevit potisnil brado naprej. Za drobec sekunde mu je blisnil iz zelenih oči tak pogled na kronskega sodnika, da je Meredith spoznal: če bi ga stiska prignala, bi bil ta mož zmožen ubiti človeka in bi ga tudi ubil.

Kronski sodnik: »Zakaj ste pisali gospodu Fawcettu pismo ko bi bili lahko vsak čas govorili z njim?«

Priča: »Časih je kakšno reč laže napisati kakor povedati.«

Kronski sodnik: »Bi nam hoteli ponoviti vsebino tega pisma?«

Priča: »Res ni v nikaki zvezi z zadevo.«

Kronski sodnik: »Tega, lady Colchesterska pač ne morete sami najbolje presoditi. Rekli ste, da je časih kakšno reč laže napisati kakor povedati, po-

47 sebo kadar gre za kaj važnega. To važno pismo, ki ste ga pisali tisto popoldne, ko se je zgodila nesreča, mora biti v zvezi s stvarjo.«

Priča (slabotno): »Ne.«

Kronski sodnik: »Ali nam hočete povedati vsebino pisma?«

Priča (mahoma odločno): »Ne.«

Kronski sodnik: »Prosim. Torej si lahko mislimo, da je šlo za nekakšno skrivnost med vama. Lady Colchesterska, vaše vedenje nas sili k mučnemu tolmačenju te zadeve.«

Priča (boreč se s solzami): »Ne morem za to, da vam ne morem povedati, za kaj je šlo.«

Kronski sodnik: »Torej dobro. Ali ste kot gospodinja hiše, kjer sta bila gospoda v gosteh, kaj vedeli o prepiru in — eh — pretepu, ki je nastal med njima?«

Priča (tiho): »Da.«

Kronski sodnik: »Kaj veste o njem?«

Priča: »V četrtek zjutraj sem se šla kopat v basen, ki je na našem vrtu. Ko sem bila v vodi, je mahoma prišel sir Gerald, in ko sem zlezla iz vode, je postal ... nesramen.«

Kronski sodnik: »Kako nesramen?«

Priča (se obotavlja): »Vsiljiv je bil.«

Kronski sodnik: »Ali ste bili v kopalni obleki?«

Priča: »Da.«

Kronski sodnik: »Hm, hm. Kaj je bil — eh — samo z besedami vsiljiv?«

Priča (komaj slišno): »Ne, siloma me je objel?«

Kronski sodnik si popravi nanosnik, se odhrkne in zašumasti s papirji.

Kronski sodnik: »Na žalost vam moram zadajati ta vprašanja, lady Colchesterska. Kaj ste storili, ko

se je pripetil ta skrajno mučni dogodek?«

Priča: »Po obrazu sem ga udarila in stekla v hišo.«

Kronski sodnik: »Kjer ste povedali gospodu Fawcettu, kaj se je zgodilo?«

Priča: »Da, srečala sem ga na terasi.«

Kronski sodnik: »Prvi, ki bi se bili morali obrniti naj, bi bil vendar vaš mož?«

Priča: »To pač, a hotela sem mu priznati razburjenje in sem v svoji besnosti potožila dogodek prvemu, ki sem ga srečala.«

Kronski sodnik: »To je razumljivo. Če smem vprašati: ali ste bili z gospodom Fawcettom v zapupnem razmerju?«

Priča: »Poznava se, kar živiva. Skupaj sva rasla.«

Kronski sodnik: »Gospod Fawcett vam je torej star prijatelj?«

Priča (mehko): »Da.«

Kronski sodnik: »Kaj se je zgodilo potem?«

Priča: »Šla sem v hišo, da se preoblečem.«

Kronski sodnik: »In gospod Fawcett?«

Priča: »Mislim, da je šel h kopališču.«

Kronski sodnik: »Kjer je preminulega dejanski napadel?«

Priča: »Menda.«

Kronski sodnik: »Ali se vam ne zdi, lady Colchesterska, da je ravnal prenapljeno in nekoliko samolastno? Če dobro premislimo, mu ni bila vsa stvar nič mar, kaj?«

Priča: »Sama ne vem, a zdi se mi, da bi bil storil vsak spodoben človek isto. Konec koncev je bil vendarle gost v moji hiši in star prijatelj.«

Kronski sodnik: »Potem ste soprogu najbrže povedali, kaj se je zgodilo?«

Priča: »Ne, zamolčala sem mu vso stvar, da ga ne bi razburila.«

Kronski sodnik: »A dopustili ste, da se je gospod Fawcett postavil za vašega zavetnika? Mislite, da se to spodobi za poročeno ženo?«

Priča: »Takrat nisem tako gledala na stvar.«

Kronski sodnik: »Lord Colchester ni torej sploh ničesar zvedel o dogodku?«

Priča: »Ne.«

Kronski sodnik: »In zdaj nam, prosim, povejte, ali ste videli gospoda Fawcetta, po tem, ko je bil zapustil tenišče?«

Priča (se obotavlja): »Ne — videla — prav za prav ne.«

Kronski sodnik: »Kako naj to razumemo?«

Priča: »Ko sem šla mimo njegovih vrat v svojo spalnico, sem ga slišala, da je hodil po svoji sobi sem ter tja.«

Kronski sodnik: »Aha! In potem ga niste več ne videli ne slišali, dokler se niste vrnili na tenišče in ni polkovnik Winter prinesel vaši tačči žalostne novice?«

Priča: »Ne.«

Kronski sodnik: »Hvala, lady Colchesterska. Zaslisanje je končano.«

Gospod Mallaby je povzel. To nalogo je opravil skrajno stvarno in natančno ter predložil porotnikom samo dejstva, jih kratko, a izčrpno poučil o pravnihskem pomenu indicijskega dokaza in opisal slučaj tako jasno, da so se porotniki že po kratkem času vrnili s svojega posvetovanja.

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din.

Delavca za brušenje in čiščenje kovin, sprejema, Josip Otorepec, Za Gradom 9. 1947-1

Perfektna kuharica

zmožna vseh hišnih poslov dobi službo. Pogoji: mora biti zelo čista, poštena in pristojna. Plača 500 din. Vsko leto, mesec dni dopusta. Ponudbi je priložiti sliko in spričevala. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 1931-1

Verziranega delavca (ko)

za krojni stol (Rundstuhl) sprejem. Ponudbe na »Trkotanija«, Zagreb, Matičeva 3a. 1929-1

Modistka mojstrica

in reklamni slikar, dobila mesto. »EKSPRES«, Ljubljana, Emonska 2. 1962-1

Vajenci (ke)

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din.

Sprejem vajuca

takoj za tapetirsko obrt. — Poizve se Karlova cesta 3 Ljubljana. 1949-44

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah

CERNE — juvelir

Ljubljana, Wolfsova ul.

Oblačila

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din.

Maske

posodim ali prodam. Polve se: Resljeva 10, pritličje. 1937-13

Radio

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din.

Radio aparat

»Telefunkens« dobro ohranjen, prodam. Ogled od 18. do 20. ure. Gregorčičeva 17 c. IV. 1954-9

INSERIRAJ V »JUTRO«!

G. Th. Rotman:

Kapitan Kozlostrelec gre leve lovit

68

Povabila sta kapitana in dečka, naj gredo z njima. Kmalu so prišli v črnsko vas, kjer si je ubogi Utemetuti z gorečo plamenico palil razbolelo lice, vmes pa pomakal glavo v skledo mrzle vode. Sodeč po silnem tuljenju Njegovke Visokosti je imel ta način zdravljenja le malo uspeha.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

1947-1

1947-1

1947-1

1947-1

1947-1

1947-1

1947-1

1947-1

1947-1

1947-1

1947-1

1947-1

1947-1

1947-1

1947-1

1947-1

1947-1

1947-1

1947-1

1947-1

1947-1

1947-1

1947-1

1947-1

1947-1

Glasbila

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din.

Prodaj klavir

radi selitve po ugodni ceni. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 1953-26

Kolesa

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din.

Moško kolo

lukozni model, zelo dobro ohranjen, zelo poceni prodaj. »EKSPRES«, Ljubljana, Emonska 2. 1961-11

Stroji

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din.

Dieslov ali motor

na vpojini plin 80-100 KS kupimo. Obširne ponudbe na Električno centralo Torza. 1705-29

Kupim

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din.

Parni kotel

rabljen, kupimo v brezhibnem stanju 30-40 kv. m grelne površine (Heizfläche) z 12 atm. Točen opis kotla kakor tudi zadnji pregled ter najnižjo ceno ponuditi na ogl. odd. Jutra pod »Kotela«. 1777-7

Kapital

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din.

Iščem posojilo

150 do 300 tisoč dinarjev. 100% varnost. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobre obrestje«. 1896-16

Lokali

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din.

Delavnico

suho in svetlo, za manjšo obrt oddam. Na razpolago telefon. Smartinska cesta 10. 1950-19

Dvignite v oglasen oddelku dospel ponudbe.

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

1959-23

Posest

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din.

Enodružinsko vilo

(najmanj 4 sobe) z vrtom in po možnosti z garažo kupim ali vzamem v najem z najem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Blizu mestne«. 1925-20

Stanovanje

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din.

Stanovanje

dvori ali trisobno, parkirano, pritliko, nekaj vrta, oddam takoj. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 1928-21

Stanovanja

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din.

4-sobno stanovanje

komfortno v mestu, najraje v vili z vrtom, iže mizna stranka. Vzame tudi celo vilo v najem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Maja«. 1924-21a

Sobico

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din.

Sobico s hrano

oddam v sredini mesta gospodinjici. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 1951-23

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 1948-23

Svetlo sobo

zračno, separirano, visok parter, oddam. Sokolska ul. 3. Telefon in kopalnica po želji na razpolago. 1938-23

Sobo

prazno ali opremljeno, oddam na Jernejevi cesti 8, pritličje, levo, vrata 1. 1959-23

Prazno sobo

s souporabo kopalnice, oddam. Tehna, Mestni trg 25. 1963-23

Opremljeno sobo

poseben vhod, svetlo, zračno, 1 ali postelji, blizu tramvaja, poceni prodam. Sp. Šiška, Cernetova 31, I. nadstropje, vrata 2. 1958-23

Sostanovalca

poštenega, sprejemam takoj v čisto solčno sobo. Jančeva 15, Beograd. 1960-23

Opremljeno sobo

takoj oddam pri pošti. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 1940-23

Sobe išče

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din.

Opremljeno sobo

iščem za 1. marec s posebnim vzhodom, iže miren gospod za 1. februar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Št. 66«. 1932-23a

Zivali

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din.

Harški kanarček

je ušel v nedeljo popoldne na Starem trgu. Pošten najditelj se prosim, da ga proti nagradi odda v trgovini Kolara, Strig trg 6. 1927-27

Dopisi